

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 03-10 –2014

ŠIAME NUMERYJE:



„Spinduliui” – 38-eri – 4 psl.



Bosco relikvijų kelionė baigiasi
Lietuvoje – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuva mini 24-ąsias Laisvės metines

1990 m. kovo 11-ąją Aukščiausioji Taryba – Atkuriamasis Seimas priėmė aktą „Dėl Lietuvos Nepriklausomos valstybės atstatymo”. Už šį aktą balsavo 124, susilaikė 6 deputatai. Šiuo aktu Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reiškdamą Tautos valią, nutarė ir iškilmingai paskelbė, kad yra atkuriamas 1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos Valstybės suverenių galių vykdymas ir Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė.

Kovo 10-osios vidudienį Seime surengtos gėlių, skirtų padėti ant Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų kapų, perdavimo iškilmės. Gėlės bus padėtos ant Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų kapų Joniškyje, Kaune, Kelmėje, Kėdainiuose, Klaipėdoje, Pakruojuje, Palangoje, Plungėje, Vilniuje.

Vakare ant istorinio Stalo kalno Vilniuje Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Kariūnų taryba surengė dainų ir prisiminimų vakarą prie laužo.

Kovo 11-oji, antradienis, prasiėjo gėlių padėjimu prie Kovo 11-ajai skirto paminklo „Žinia” sostinės Nepriklausomybės aikštėje. Parlamento galerijoje atidaryta Vytauto Darskevičiaus fotografijų paroda „Į Laisvę. 1988–1991 m.”. Iškilmingas Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos – minėjimas surengtas istorinėje Kovo 11-osios Akto salėje Seime. Vidudienį Nepriklausomy-



Vytautas Landsbergis 1990-aisiais.

Romo Jurgačio (ELTA) archyvinė nuotr.

bės aikštėje pakeltos trijų Baltijos valstybių vėliavos, po to vilniečiai ir sostinės svečiai stebėjo Lietuvos kariuomenės orkestro ir Garbės sargybos kuopos karių iškilmingą žygiavimą Gedimino prospektu, dalyvavo šv. Mišiose Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. Vytauto Didžiojo karo muziejaus

sodelyje, šventinis koncertas „Laisvės sparnai” Vienybės aikštėje. Šventinius renginius vainikavo Kovo 11-osios – Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimo renginiai vyko visuose Lietuvos miestuose.

ELTA

Vietoje dviejų mersedesų garaže – dailininko dovana tautai

RAIMUNDAS MARIUS
LAPAS

Knyga, kaip enciklopedija ir kaip meno kūrinys, leidžia suprasti, koki didžiulį indėlį atkurtosios Lietuvos pamatams įnešė valstybės simboliką kūrę žmonės. Toks yra dvitomis *Laisvės paženklinti* (pirmasis tomas išleistas Vilniuje 2012 metais, o antrasis – 2013-iais), kuriuose pristatomi įvairių kartų Lietuvos dailininkai, tapytojai, grafikai, monumentalistai, keramikai, dizaineriai ir jų darbai. Tai simboliai ir ženklai – heraldika, paminklai, apdovanojimai, ordinai, medaliai, valstybingumo žymenys, vėliavos, pinigai, monetos, pašto ženklai, scenografijos... Albumai nėra susiję su konkrečiomis datomis, jie skirti kiekvienai valstybės dienai, ne vienam dešimtmečiui. Amžių



Kuo didesnė viltis, tuo stipresnė valia ir troškimas išlikti, būti ir didžiuotis, kad mes esame lietuviai. Rimantas Dichavičius su „naujausiu kūdikiu” – *Laisvės paženklinti* antruoju tomu.

R. Dichavičiaus asmeninio archyvo nuotrauka

patirtis liudija, kad priešas simbolių bijo labiau nei ginklų. Naują laisvės ženklų sistemą galėjo sukurti tik žmonės, turintys pilietinės nuovokos, gerai suprantą žmogaus ir valstybės reikšmę ir prasmę,

jaučiantys ir mokantys valdyti meno formas, sugebantys linijomis, dėmėmis ir spalvų plastika sukurti iškalbingą kūrinį. – 3 psl.

Pasaulis mėgsta apjuodinti tai, kas šviesu ir į dulkes suminti tai, kas kilnu. – A. Maceina

L iūdna bus ši Kovo 11-oji. Neturi-me nė vienos priežasties links-mybėms. Šventines nuotaikas temdo neišgalvotas, nesurežisuotas, neišpūstas nerimas dėl ateities. Jo neįmanoma nei paslėpti, nei užgniaužti.

Mūsų ateitis – miglota, niūri. Nebent galime guostis, esą karas šį kar-tą aplenkė mūsų namus, esą dar turime galimybę šiek tiek pasidžiaugti laisve bei ramybe. Bet nuojauta, jog po krau-ryje paskandintos Čėčėnijos, Gruzijos išprievartavimo ir bandymų palaužti narsiąją Ukrainą nenumaldomai ateis mūsų eilė, – tikra. Tokia tikra, kad tik-resnių ir negali būti.

Nerimas dėl ateities dar sumišęs su beviltiškumo jausmu. Nors impe-rinės Rusijos puoselėtojas, kurį nūnai pasaulis vadina bepročiu, elgiasi aki-plėsiškai, įžūliai, agresyviai, jį būtų ga-lima sutramdyti. Kremliaus fanatiko pažabojimas nebūtų sudėtingas veiks-mas. Tiesiog NATO ir Europos Sąjun-gai derėtų elgtis taip, kaip numatyta or-ganizaciniuose dokumentuose: pado-riai, sąžiningai ir principingai. Jei visi vieningai pakeltume sugniaužtą kumštį, Vladimiras Putinas sustotų. Būtų priverstas sustoti.

Bėda ta, kad tos padoriosios orga-nizacijos turi Achilo kulną, dėl kurio dažnusk prarandami net patys išpū-dingiausi laimėjimai. Organizacijos, kurioms priklausome ir mes, lietuviai, sugeba principingai rungtis tik su oponentais, kuriems garbingumas, pa-dorumas, sąžiningumas nėra visiškai svetimos, tuščiavidurės sąvokos. Tie-sa, jos dar sugeba pažaboti vieną kitą ne itin stiprų chuliganą. Bet pats stip-riausias joms – ne pagal dantis. Su ci-niškai, niekšišškai ir agresyviai besi-elgiančiu Kremliumi rungtyniauti mū-siškės organizacijos, deja, nemoka. Ir nenori išmokyti, kad ir kokia akivaizdi praeities klaidų kaina. Tad mes, lie-tuviai, įstoję į neabejotinai padorius, gražius, teisingus tikslus turinčius sambūrius, taip pat priversti beviltiškai skėščioti rankomis, mat bejėgiškai rankomis skėčioja tų kompanijų sen-buviai ir vadovai. Nepaisant pasitei-sinimų, jog iš tiesų ne viskas taip pa-prasta, kaip atrodo iš pirmo žvilgsnio, bjauru stebėti, kaip daugiau nei du šimtus metų mus teriojusi valstybė da-bar skriaudžia kitus – čėčėnus, gruzi-nus, ukrainiečius...

Todėl norom nenorom prasivežia atodūsis: nėra nieko bjauriau už beviltiškumo jausmą. Ypač kai beviltiškumas atskiestas dar ir gėdos jausmu. Ka-daise patys piktinomis mus išdavusių Vakarų abejingumu. Dabar lygiai taip pat elgiamės kaip elgėsi mūsų kriti-kuoti vakariečiai pragmatikai 1939 ar 1945 metais.

Žinoma, mūsų per mažai, kad ga-lėtume tarti svarų žodį net ir padorioje kompanijoje. Ir vis dėlto mūsų vei-das subjaurotas egoizmo ženklu. Sau-gumo garantijų reikalaujame ir iš JAV, ir iš kitų įtakingų NATO valstybių. Bet patys nė piršto nepajudiname savo saugumo labui. Gynybos reikmėms užsispyrę neskiriamo nė dviejų pro-

Pralaimėjimo, gėdos, nerimo ir išdavystės skonis?

GINTARAS VISOCKAS



centų nuo BVP. Tarsi Rusiją ir Lietu-vą skirtų tūkstančiai kilometrų.

Žurnalo „IQ“ politikos apžvalgi-ninkas Tomas Janeliūnas straipsnyje „Elgetos dalia“ pastebi, kad „mažesnės nei 1 proc. BVP gynybos išlaidos neleidžia net stabiliai palaikyti esamų pa-jėgumų – valstybės apsaugos galimy-bės degraduoja, trūksta investicijų į ginkluotės atnaujinimą“. Žurnalistas T. Janeliūnas taip pat teiraujasi, „ar po-litikai išdrįs pripažinti, kad dėl nepa-kankamo finansavimo kyla abejonių svarbiausiu Lietuvos gynybos princi-pu – užtikrinti šalies saugumą re-miantis kolektyvine gynyba ir atgra-symu?“

Baisiausia, kad net šiandien, kai agresyvūs Rusijos ketinimai – aki-vaizdžiausi, mūsų valdžia vis tiek ne-skuba skirti papildomų investicijų ka-rinėms reikmėms. Tad kartais labai ge-rai, kad NATO aljansui trūksta prin-cipingumo. Mat principinga NATO vadovybė išmestų mus iš savo gretų kaip ignoruojančius pagrindines tai-sykles. Vaizdžiai tariant, užuot atsiuntę papildomų modernių naikintuvų į Zoknių karinę bazę, pareikštų: „jei taipote gynybos reikmėms, patys vie-ni ir ginkitės“. Žodžiu, dar nežinia, kas tikrasis beprotis: ar konkrečius im-perinius tikslus Rusijai primetęs V. Pu-tinas, ar Lietuva, nesugebanti iš biu-džeto išspausti nė dviejų simbolinių procentų.

Saugumo reikalams neskiriamo bent minimalių lėšų, nors JAV Atsto-vų rūmų žvalgybos komitetas, vado-vaujamas pirmininko Michael Rogers, pastebi, jog dabartinė rusiška agresi-ja Kryme akivaizdžiai skiriasi nuo kadaise atliktų karinių kampanijų Čė-čėnijoje ir Gruzijoje. Jei ankstesnių ka-rinių operacijų metu Rusija pirmiau-siai bombarduodavo, sutelkdama mil-žiniškas sunkiosios ginkluotės arma-das, tai dabar pagrindinė našta užkrau-ta ant specialiųjų pajėgų pečių. Jei tan-kai ir bombardavimai tada buvo svar-biausia varomoji jėga, tai dabar pa-grindiniais žaidėjais tampa mobilios, gerai paruoštos, GRU priklausančios grupės. Tai reiškia, kad Rusija tapo dar pavojingesnė – išmoko moderniai ka-riauti.

Lietuva atkakliai nenori maitinti savos kariuomenės, nors JAV tarptau-tinės žvalgybos oranizacijos STRAT-FOR vadovas George Friedman dar 2012-aisiais buvo viešai ir oficialiai paskelbęs, jog pagrindinis pavojus – ne Iranas ir net ne Kinija, o būtent V. Pu-tino valdoma agresyvi Rusija. 1996-ai-siais įkurtas ir šiuo metu solidžia žval-gybine – analitine organizacija laiko-mas STRATFOR dar prieš keletą metų

perspėjo Vakarus, jog Rusijos sukeltas karas – neišvengiamas, o Lietuva, Lat-vija ir Estija pagalbos tikriausiai ne-sulauks.

Kelių šimtų milijonų litų mums gaila skirti savo kariuomenės moder-nizavimui, nors pavojaus varpais skambina ir buvęs Rusijos prezidento V. Putino patarėjas Andrejus Lario-novas, šiuo metu dirbantis Cato ana-litiniame institute Washingtone. As-meniškai V. Putiną puikiai pažįstantis ekspertas A. Larionovas dar niūriau žvelgia į ateitį. Jis mano, kad JAV šiandien turi silpną prezidentą. Jo nuomone, Barack Obama nesugebės sutramdyti įsisiautėjusio Kremliaus vadovo, ir, vardan „pragmatiškų san-tykių su bepročiu“, paaukos ne tik

Krymo pusiasalį, bet ir visą Ukrainą. Taigi leis V. Putinui šeimininkauti Ukrainoje kaip tinkamam. Ukraina bus paaukota.

Galų gale prisiminkime „The Eco-nomist“ apžvalgininko Edward Lucas, parašiusio pranašišką knygą „Apgau-lė – šnipai, melas ir kaip Rusija maus-to Vakarus“, perspėjimus. Šis Rusijos slaptųjų tarnybų žinovas šaukte šaukia: „Jei Vakarai nusileis V. Putinui dėl Ukrainos, jie greičiausiai nepastebės ir Baltijos valstybių okupacijos“. Anot E. Lucas, turime „didžiausią saugumo katastrofą Europoje nuo invazijos į Čekoslovakiją laikų“. Ir vis tiek Lie-tuvos valdžia neranda kelių šimtų mi-lijonų litų karinėms reikmėms.

Jei dar maža perspėjimų, prisimin-kime rusų istoriko Andrejaus Zubovo interviu, duotą radijui „Echo Moskvė“. Šis istorikas prieš keletą dienų pa-reiškė, jog Europa pataikauja V. Puti-no ambicijoms lygiai taip pat, kaip ka-daise pataikavo Hitleriui ir Stalinui. Šiandieninė Europa linkusi kartoja gėdingąjį Miuncheno suokalbį. Pado-

Nukelta į 10 psl.



Mieli pasaulio lietuviai,

jau beveik ketvirtį amžiaus Kovo 11-ąją mūsų širdyse iš naujo atgimsta Lietuva. Tai diena, kai mūsų siekiai ir viltys visame pasaulyje susijungia vardan Laisvos ir Nepriklausomos valstybės.

Visų pastangos ir rūpestis kurti atvirą, veržlią ir pati-kimą Lietuvą – geriausias pilietiškumo ir meilės Lietu-vai įrodymas. Mūsų visų Lietuvai.

Būkime vieningi ir kelkime sau kuo daugiau bendrų tikslų. Tegul svarbiausias jų visada išlieka laisva Lietuva.

Tikėkime ir didžiukimės savo šalimi.

Su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena Jus visus!

Dalia Grybauskaitė,
Lietuvos Respublikos Prezidentė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr. redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasi-likti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Vietoje dviejų mercedesų garaže – dailininko dovana tautai

Atkelta iš 1 psl.

Šiomet tarp Lietuvos Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės Vasario 16-osios proga apdovanotojų (jam įteiktas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino medalis) buvo ir dailininkas, fotomenininkas dvitomio, *Laisvės paženklinti* sudarytojas Rimantas Dichavičius. Tai žmogus, kurį jau seniai pažįsta ne tik išeivija (jo parodos buvo rengiamos Čikagos bei Los Angeles), bet ir visas pasaulis. Jis labiausiai išgarsėjo savo fotoalbumu *Žiedai tarp žiedų* (Vilnius, leidykla *Mintis* 1987). Tai paminklas didžiausiai Dievo dovanai – moters grožiui.

Daug malonių akimirkų drauge

Kai likimas mane atvedė į Vilnių 1977 metų vasarą, susipažinau su išskirtine menininkų pora – Valerija ir Rimantu (tarp bičiulių mažiūnais vadinamais Vallyte ir Rimuku) Dichavičiais. Du reto talento fotografai ir dailininkai. Du aršūs patriotai. Ir du Meno Mūza tikintys idealistai. Prisimenu, tuomet Valerija dirbo Respublikinės bibliotekos rankraščių spec. fonde, o aš ten ieškojau medžiagos apie prieštaringai vertinamą aktorę Unę Babickaitę. Vidinį tarpusavio ryšį pajutome iš karto, ir po keleto dienų aš jau lankiausi jos ir jos vyro namuose Šilo gatvėje Antakalnyje. Nuo tada mus riša artima draugystė.

Nustebau pamatęs tokį milžinišką namo plotą. Akis raibo. Didžiulė studija. Aibės fotografijų, paveikslų, knygų. Toje erdvėje tarp augalų ir kultūrinių vertybių tvyrojo tokia harmonija, kokios net Tarybų Sąjungos saugumas nesugebėtų suardyti. „Matai, Raimundai, koks nuostabus šlaitas už lango? Nežinau, kiek mes tą sukurtą pasaulį išsaugosime? Bet kokiu momentu gali ne tik viską atimti, bet ir mus supakuoti ir išvežti ‘pas baltas meškas’ – negrižtamai”, – su virpuliu balse tuomet kalbėjo namo šeimininkas.

Tačiau Valerija ir Rimantas nepabūgo ir visą laiką darė tai, kuo tikėjo. Jie iliustravo ir apipavidalino daugiau nei 300 knygų. O kur dar dešimtys tūkstančių nepakartojamų nuotraukų? Net dabar, mąstydamas apie jų nuveiktus didelius darbus, prisimenu himno žodžius „vardan tos...”

Rimantas su dideliu entuziazmu priėmė mano pasiūlymą pasikalbėti apie jo dvitomį *Laisvės paženklinti*. „Atkūrus nepriklausomybę, per trumpą laiką reikėjo iš naujo sukurti ir atkurti visą ženklų sistemą: vėliavą, heraldiką, valstybės riboženklus, pinigus ir kita. Valstybė – ne tik pušys ir ežerai. Valstybė – tai žymuo, ženklas ir simbolis. Jei ne šie atributai, šandien nebūtų ir pačios Lietuvos. Simbolis yra jėga. Net aforizmą sukūriau: ‘Priešas ženklo bijo labiau,’” – telefonu sakė man senas bičiulis.

Gera just, kad Dichavičius visada nesibaimindamas prabildavo vardan grožio ir tautos – nepaisant kokie politiniai vėjai pūsdavo ar tebepučia Lietuvos padangėje. Šiandien, minint Kovo 11-tąją, ypač aiškiai suvokiu, kokią didelę tai turėjo prasmę.

Albumas, gimęs vardan protesto

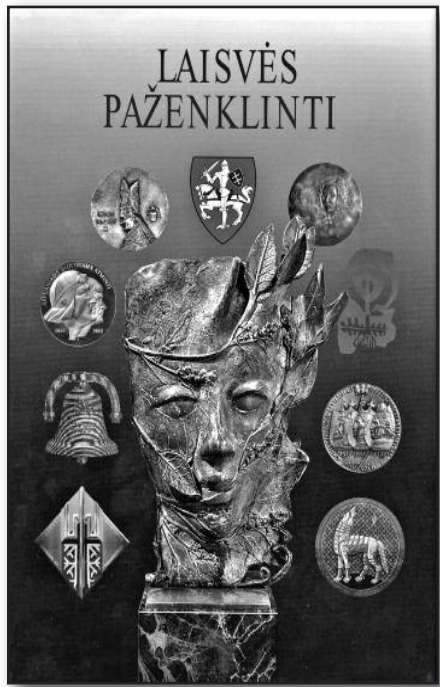
– Mielas Rimantai, rankose turime Tavo sudarytą dvitomį. Mūsų skaitytojams įdomu sužinoti šio veikalo atsiradimo istoriją.

– Pagrindinį emocinį impulsą ga-

vau kasdien jausdamas tą didžiąją ne-teisybę dėl meno padėties, kuri išivyravo mūsų visuomenėje, kada šandien menui vis mažiau erdvės, kada į jo vietą skverbiasi blizgučiai, absurdas, tuštybės apraiškos. Sujaukiamos vertybių hierarchijos. Šis albumas gimė kaip protestas, kaip pagarbos išraiška savo kolegoms dailininkams, kurių talentas ir atsakingiausiai ir profesionaliausiai atlikti kūriniai, skirti mūsų valstybingumui įvardinti ir įtvirtinti, lieka tarsi nematomi, tarsi iš nežinia kur atsiradę, anonimiški. Gyvename ženklų sistemoje – Lietuvai, atkurtai valstybei, tą pačią akimirką reikėjo įvardinti save. Jai reikėjo drabužio, kad ji būtų matoma kaimynams ir visam pasauliui – kaip nauja gimusi žvaigždė mūsų padangėje.

– Albumuose Tavo pavardė figūruoja kaip sudarytojo bei apipavidalintojo, o kas autorius? Lietuvių tauta?

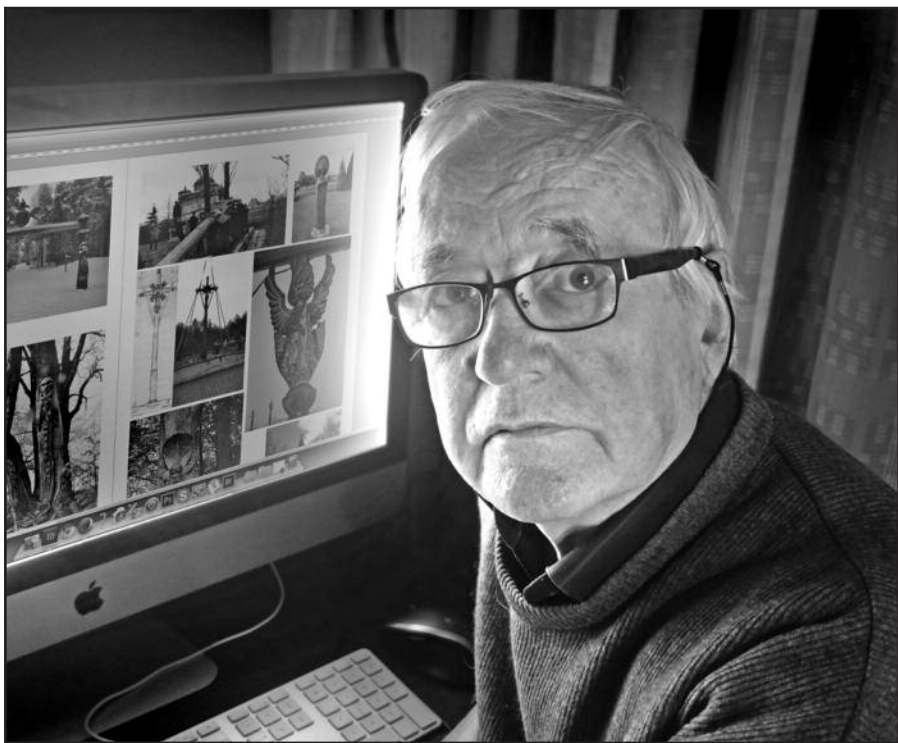
– Galima ir taip sakyti – lietuvių tauta, bet reikėtų patikslinti – jos kūrėjai – vizualinių menų atstovai bei dailininkai, besidarbuojantys visose srityse: skulptūroje, tapyboje, grafikoje, vitraže, dizaine, teatro scenografijoje, ir kitur – kur galima vizualiai realizuoti savo idėją, o šiuo atveju – savo laisvą mintį, skirtą savo atgimusiui kraštui, atkurtai Lietuvos valstybei, nesukaustyta, nesukapota, nesunaikinta jokios cenzūros.



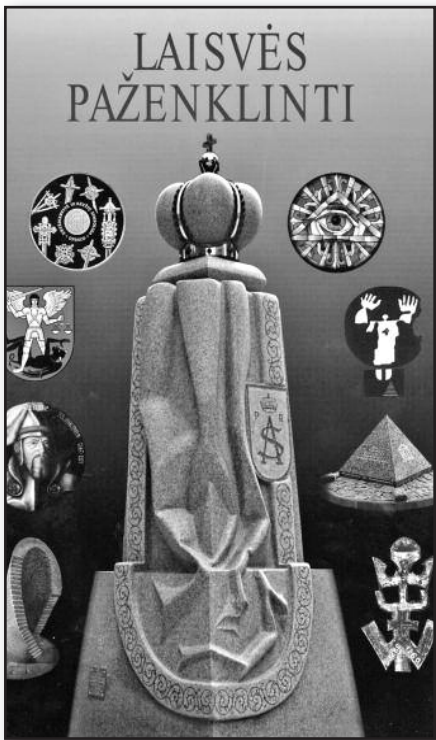
Tik trijų – ar 95 – milijonų likimas?

– Pirmame tome prieštuliniuose puslapiuose matome didelį žemėlapi, kuriame pavaizduotos Lietuvos gyventojų tremties ir kalėjimo vietos Sovietų Sąjungoje 1940–1988. Skaitytojui gali kilti klausimas: kam skelbiamas toks žemėlapis?

– Tas žemėlapis yra ne tik XX a. Juodasis simbolis, bet ir didingas nesuskačiuojamų tragedijų ir žiauriausių likimų dokumentas. Žmogiškajam suvokimui neduota tikroji pajauta. Visi žodžiai ir epitetai nublanksta prieš pragarišką bolševizmo naikinimo mašiną, siautėjusią bekrasėse Užpoliarės, Sibiro, Kazachstano stepėse ir suprantama, čia Europoje, t. y. kiekvieno namuose. Kas nematė ir nelaike rankose vieno iš baisiausių liudijimų: *Juodoji komunizmo knyga* su paantrašte: *95 milijonai aukų* (čia turima omenyje ir kitų kraštų komunizmo aukos). Tarp kitko, šią knygą išleido 1998 m. Maskvoje, su Aleksandro Ja-



Kiek daug nemiegotų naktų, savaitių, net metų praėjo, kol buvo „pagimdymas“ dvitomis *Laisvės paženklinti*. Dailininkas Rimantas Dichavičius darbo metu.



kovlevo (tuometiniame CK politinio biuro nario) įvadu. Šis žemėlapis liudija ir tai, kad nepaisant tokio globalinio neprasiskverbiantio tinklo, užmesto ant šeštadalio pasaulio dalies, vis tik įvyko stebuklas, prasiveržė Laisvė iš juodžiausios bedugnės.

Tiek daug reikšmingų kūrinių

– Akys raibsta nuo ikonografinės gausos. Tačiau netrūksta ir glaustos biografinės medžiagos. Gal dvitomį būtų galima pavadinti savotiška naujausia, nuo Atgimimo laikų, iliustruota enciklopedija?

– Terminą „enciklopedija“ man tenka dažnai girdėti iš žiūrovų, laikančių rankose tuos albumus. Savo sumanyme aš to nesiekiu. Tai ne viečiausias jėgoms. Aš tik siekiu parodyti tą klotą vaizdinių, ženklų, simbolių, kurie gimė ir buvo pašaukti paliudyti, įteisinti, sustiprinti mūsų laisvę ir mūsų valstybę. Ir skaudžiausia tai, kad jie visi, atlikę tokią reikšmingą ir atsakingą misiją tampa tarsi anonimais. Niekas gi po herbais, ar medaliais, ar ant pinigų nepasirašinėjo. Man norisi, kad visi žinotų tų neeilinių reiškinų autorių vardus, tuo labiau, kad jų kūriniuose išlieka ir tikroji meno vertė – tai plastinė kalba, estetiką, daugiaplanę kūrinių paskirtis. Mažai kas suvokia – jei nebūtų šandien šių kūrinių, nebūtų Lietuvos vals-

tybės.

– Kokiu būdu rinkta medžiaga?

– Medžiagą rinkti buvo ir lengva, ir sunku. Lengva – nes daugelį autorių pažinojau asmeniškai, jie buvo mano mokytojai, bendramoksliai ar mokiniai. Visada buvo įdomu, kas ką daro – parodos, susitikimai, meno tarybos... O sunku, nes autoriai pabirę po visą Lietuvą. Ir visus reikėjo surikiuoti po vienos knygos viršeliu. Ir čia aš labai apsirikau: neįsivaizdavau, kad tiek daug puikių, išraiškingų ir reikšmingų kūrinių sukurta visuose žanruose.

– Ar visi mielai prisidėjo, atsiliepė? Juk dailininkas – dažnai kaprizingo charakterio, ne visada draugiškas ir palankus kitų sumanymams?

– Be abejo, reikėjo daug aiškinti, skelbti spaudoje, per įvairius susitikimus. Pradžioje mažai kas tikėjo ir neįsivaizdavo apie ką kalbama, net patys mažai vertino savo darbus. Bet pasirodžius pirmajam tomui viskas pasikeitė. Tai buvo reprezentacija, reikšmingo kūrėjo įdirbio, skirto mūsų laiko identifikavimui su originaliais meno kūriniiais. Be to, viskas atspausdinta puikioje poligrafijoje. Labai daug vertingų darbų, įtaigių talento apraiškų, nepaprastai originalių – viską reikėjo kurti patiems, be specialios parengties. Mano manymu, istorija tai įrodys net po daugelio metų. Tai didžiulis suartas kūrybos laukas! Neperdedant – tai tarptautinės reikšmės dailės apraiška.

Naujas žvaigždynas mūsų padangėje

– Abiejuose tomuose skaitome: „Ypatinę padėką reiškiame Gražutė Sirutis Foundation (JAV) už padrąsinimą ir esminį prisidėjimą prie šio leidinio gimimo”. Smagu pajusti, kad Vilnijos dukra, kalbininko Jurgio ir knyginkės Marijos Šlapelių atžala, buvusi čikagietė ir dosni *Draugo* laikraščio rėmėja Gražutė Sirutienė finansiškai prisidėjo prie šio kapitalinio veikalo išleidimo.

– Tai padėka, pagarba ir dvasios gilus nusiteikimas. Jei nebūtų šios paramos ir supratimo – nebūtų gimę šie albumai, nebūtų tokios vaizdingos atsparos mūsų ateičiai. Mūsų laike atsirastų didelis vakuumas.

Nukelta į 10 psl.

TELKINIAI

Lemont, IL

„Spindulys” atšventė 38-ąją gimtadienį

AUDRA LINTAKIENĖ

Kovo 1 d. vakarą, „Spindulio” tautinių šokių grupė atšventė 38-uosius gyvavimo metus. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, susirinko per 200 svečių – buvusieji šokėjai, grupės gerbėjai ir rėmėjai, šokėjų močiutės, seneliai, tetulės ir dėdės. Svarbiausia, susirinko draugai – „Spindulio” šeimyna klesti ir auga.

Šventė turėjo prasidėti 7 val. v., bet vienas mūsų grupės šokėjas, Petras Rušėnas, kaip tik tuo metu rungsi Illinojaus valstijos nardymo čempionate. Didžiuojamės ir sveikiname Petrą, jo tėvelius Audrių ir Ritą Rušėnus Petrui laimėjus 6-tąją vietą Illinojaus valstijoje. Valio, Petrai!

Atskubėjus Petrui, pradėjome programą. Patys vyriausi šokėjai (universitetinio amžiaus jaunimas ir vyresni) sušoko Tamaros Kalibataitės „Trapuką”, Edmundo Žičkos „Džukų polką su cimbolais”, o kartu su studentais – Vidmanto Mačiulskio „Trejinį susuktinį”. Studentai (gimnazistai) šoko Juozo Lingio „Kepurnę”, „Mikitą”, „Tryptinį” ir „Žiogelį”. Jaunių ratelis šoko Birutės Brazdžiūtės „Viru, viru košę” ir V. Mačiulskio „Linksmapolkę”.

O vaikai – kaip įprastai – pelnė daugiausiai simpatijų. Sušokus „Noriu miego” ir Rėdos Ardytės-Pliūrienės „Folklorinės pynės” dalį, salė drebo nuo audringų plojimų ir šūksnių.

Šio vakaro gražiausia akimirka buvo, kai vaikų grupės kartu šoko R.



Pelėda – Vincas Rušėnas.
Rimos Lintakaitės nuotraukos



„Spinduliukai” sulaukė garsiausių plojimų



„Spinduliui” – 38-eri!

Aro Lintako nuotr.

Lintakaitės ir L. Poskočimaitės vaizdelį „Išėjo tėvelis į mišką”, (pagal P. Budgino muziką). Tėvelį vaidino Petras Rušėnas, motinėle – Rita Kušeliauskaitė, vyriausią vaiką – Ariana Chiapetta, o pelėdą nuostabiai įkūnijo Vincas Rušėnas. Vaikai išėjo į mišką, pamatė, nušovė (lankais) parnėsę ir suvalgė tą vargšę pelėdą. Šokių vaikų čiai užbaigė striksėdami su kimštais pelėdžiukais. Šis vaizdelis iššaukė daug juoko, pasigrožėjimo ir gausius plojimus.

Pasibaigus programai, buvo įteikti šokėjų sukaktuvinių pažymėjimai. Jau 5-erius metus „Spindulyje” šoko: Regina Ramanauskaitė, Algis Grybauskas, Paulius Viduolis ir Ariana Žliobaitė. 10 metų – Petras Rušėnas, 20 metų – buvusi šokėja ir dabartinė jaunių ratelio padėėja Rima Barkauskaitė. 25-erių metų pažymėjimas įteiktas grupės vadovui Kastyčiui Šoliūnui. Jį lydėjo šie žodžiai: „Turime dar vieną ypatingą apdovanojimą šį vakarą. Šis vyras nuo mažų mažens suka ratelį ‘Spindulio’ eilėse. Nuo mažų mažens jis mums painiojosi po kojomis, trankėsi su ‘mop’, ir įstrigo įlipęs skalbimo mašinon... Dažnai girdėjome: ‘Jei nepadaręs namų darbų, negali eiti į repeticiją’ arba ‘Kastyti, pamokos!’ Pradėjęs šokti su jauniais, nenuilstamai dirba su ‘Spinduliu’. Jis veda mus su ypatingu rūpestingumu, nenuilstama šypsena – ir kartas nuo karto nepainioma išdaiga. Šiais metais švenčiame mūsų mielo vadovo Kastyčio Šoliūno 25-metį. Sveikiname tave nuoširdžiai ir linkime dar tiek metų!” (Nors ir nenoriu rašyti, turiu pasakyti, kad šiais metais pati atšvenčiau 35-uosius „spinduliuotus metus”. Neparašius bus priekaištų iš draugų).

Po oficialios dalies mus skaniai vaišino Zita ir Antanas Kušeliauskai bei Audrius Viktoras ir Terrence Petry. Pasisotinę, atsigaivinę šokom, dūkom ir džiaugėmės vieni kitu iki vėlyvo vakaro.

Juno Beach, FL

Vasario 16-oji – didžioji džiaugsmo šventė

RIMGAILĖ ZOTOVIENĖ

Kai Juno Beach mero Frank Harris pageidavimu naujo miesto centro mero biuras buvo papuoštas lietuvių dailininkės kūrinių, o 1993 m. Amerikos nepriklausomybės dieną jie buvo padovanoti miestui, pirmą kartą per Vasario 16-tąją Lietuvos trispalvė iškilo šalia Amerikos vėliavos. Draugiški santykiai vedė į didingus šventės paminėjimus. Užsienyje gyvenantiems lietuviams tai buvo džiaugsmo šventė. 50 metų sovietų okupacija mėgino įrodyti pasauliui, kad Lietuvos nėra, nėra lietuvių, o mes, laisvojo pasaulio išeivija, visomis išgalėmis įrodinėjome, kad mes esame, kad mūsų Tėvynė prieš mūsų norą buvo pagrobta ir mėginama sunaikinti.

Per Vasario 16-osios iškilmės mes supažindiname amerikiečius su Lietuvos istorija bei kultūra. Atšventėme čia Lietuvos tūkstantmetį, suruošėme efektingą Vilniaus miesto ir architektūros parodą – kiekvienais metais paruošiame meninę programą. Mūsų Vasario 16-osios minėjimai per 21 metus tapo didžiulėmis džiaugsmo šventėmis.

Šiais metais muz. Renatai Armalaitei giedant himną, mūsų vėliavą pakėlė dabartinis miesto meras Mort Levine. Savo įžanginėje kalboje, jis džiaugėsi lietuvių kultūriniu įnašu į Juno Beach gyvenimą ir paskelbė vasario 16-ąją viso miesto Lietuvių diena.

Tolimesnei programai vadovavo JAV LB Juno Beach apylinkės pirmininkė Jolita Dromantaitė, talkininkaujant Povilui Manomaičiui.

Po mero kalbos grakščios „saulėto kranto” šokėjos, kaip pritinka šeiminkėms, pasveikino šventės dalyvius „Kepurinė” bei „Lenciūgėliu” (vad. A. Bakanas).

Po jų nuostabi dovana – Clevelando „Švyturys” nušvietė mums senovės lietuvių gyvenimo būdą. Pirmas jų šokis – „Klumpakojis” (tik talentingi lietuviai galėjo pasidaryti tokias klumpes sau ir savo šokių draugei, kol dar nebuvo išvystyta batų pramonė!). Sekė „Rugučiai” – darbo šokis ir „Alutis” – aišku, kad darbų užbaigtuvės! Sukosi ir mainėsi poros, kol pagaliau abi grupės susijungė į vieną šokių. Buvo linksma, buvo smagu!

Per 200 dalyvių plojo į šokių muzikos ritmą. Esu tikra, kad daugelis dalyvių, kurie iki šiol nebuvo matę mūsų šokių, niekada jų nepamirš. Mes esame nuoširdžiai dėkingi „Švyturio” šokėjams ir vadovei Aušrinei Širvinskienei. Jūs nepabūgot nei vargo, nei blogo oro. Jūs savo atvykimu atvežėte dar daugiau negu šokių – jūs atvežėt mums sustiprintus lietuvių jausmus! Programoje taip pat dalyvavo „saulėto kranto” lituanistinės mokyklėlės vaikai.

Trumpą sveikinimo kalbą (lietuviškai!) pasakė meras Frank Harris, o paskutinį žodį – Rimgailė Zotovienė. Ji, dėkodama programos organizatorei Jolita Dromantaitei ir visiems prisidėjusiems prie šventės pasisekimo, pakvietė dalyvius (daugiau nei 200 žmonių) į jos tėvų, Zigmo ir Antaninos Jonynų garbei, už žmonių gyvybių išgelbėjimą 1941–1944 metais suruoštas iškilmės. Jie šiomet paskelbti Pasaulio teisuoliais. Vaišės suruošė dukrė Rimgailė, anūkės Rūtelė ir Andrea.

San Francisco, CA

Laiškas San Francisco Lietuvių Bendruomenei

DIANA PLAČIAKIENĖ

Isibėgėja 2014-ieji. Daug kam kyla klausimas – kas toliau, kas stos už San Francisco bendruomenės vairo. 2013 spalio mėn. pranešiau, kad savo ketverių metų vadovavimą Bendruomenei baigiu 2013 m. gruodžio mėn. Prasidėjo kovas, o naujo vadovo/valdybos dar neturime.

Gera, kad daug kas tuo domisi, bet bėda – kad vieni į kitus rodom, bet niekas perimti vadovavimo nesisiūlo.

Kai pati pasisiūliau ir pradėjau vadovauti prieš 4 metus, mano pagrindiniai tikslai buvo suaktyvinti Bendruomenės veiklą ir „užsiauginti“ pasekėjus. Pirmas tikslas daugiau ar mažiau pavyko, antras, deja, ne.

Klausimas, ar reikalinga tokia veikla vargu ar kyla. Paskutiniu metu užtenka paskelbti renginį ir žmonės susirenka. Prisimenu, prieš ketverius metus vos ne kiekvieną asmeniškai tekdavo kviesti, ilgai įkalbinėti, kai kas tikriausiai net neatsiliepdavo į mano skambučius, elektroninius laiškus – „atstok, mums tų renginių, lietuvių ir taip per akis.“ Žinia, gyvenam kultūriniu požiūriu puikioj vietoj, tad pasiūlos tikrai netrūksta.

Kaip ir visur – jei nepasiduodi per greitai, kartais nuoskaudas „praryji“ ar vyno taure „nuplauni“, rezultatai ateina. Žmonės išsijudino, susidomėjo, dalyvauja. Tuo pačiu atsirado supratimas, kad kiek mokėsi, tą ir gausi – t. y. pagarba kokybei. Pvz., kai praėjusiais metais pradėjome planuoti Rudens pokylį, beveik 12,000 dol. kainuojantis renginys atrodė tiesiog utopija. Kaip pritraukti bent 140 žmonių, kurie norėtų mokėti 65 dol. ir daugiau? Buvom pasiruošę „praryti“ 3,000 dol. nuostolį. Tačiau susirinko apie 200 žmonių, kai kurie ir po 80 dol. už bilietą sumokėjo. Ne tik padengė visas išlaidas, bet dar papildė banko sąskaitą.

Beje, kalbant apie finansus – 2013 metus pradėjome su 9,161.04 dol., baigėme su 11,420.90 dol.; Bendros pajamos 2013 m.: 22,165.54 dol.; Bendros išlaidos 2013 m.: 19,902.68 dol.

Vadinasi – reikia, vadinasi – „važiuoja“. Per 4 metus pavyko padėti gana stabilius pamatus ir naujam pirmininkui „griovio kasti“ jau neteks. Tereikia tęsti, kas sukurta.

Ko gero, per ilgai užsisėdėjau (San Francisco bendruomenės veikloje dalyvauju nuo 2007 metų – iš pradžių kaip renginių organizatorė, o vėliau – vadovė) ir galbūt susidarė įspūdis, kad tai – amžinai. Kaip ir kiekviename darbe, kažkada ateina laikas padėti tašką. Buvo nepaprastai naudinga patirtis – išsiplėtė mano pažinčių ratas. Beje, būtent šios veiklos ir

pažinčių dėka buvau rekomenduota veiklai, apie kurią seniai svajojau: padėti Lietuvos verslui įeiti į JAV rinką. Visuomeninės veiklos dėka patekau į Global Lithuanian Leaders 2013 nominuotų sąrašą (<http://gllawards.lt/awards-2013/>).

Dažnai mums, ypač mano kartai, užaugusiai Lietuvoje, atrodo, kad visuomeninė veikla yra tuščias laiko švaistymas, bet aš galiu drąsiai pasakyti, kad būtent ši veikla man atvėrė labai daug durų. Be to, teko susipažinti, bendrauti su nepaprastai įdomiais žmonėmis, o tokios patirtys neįkainojamai praturtina gyvenimą. (Nepamirškite, tai ir puiki proga papildyti savo gyvenimo spragas).

Brangieji, neribotų galimybių bendruomenės vadovo kėslas laukia kandidatų, o tuo pačiu ieškome ir naujos valdybos: viceprezidento/ės bei išdininko/ės. Buvusi valdyba (Monika Rimgailaitė, Algis Abrutis ir Romanas Zontovičius) pasiruošusi pasidalyti savo patirtimi ir pagalba su naujais nariais. Jei galite skirti bent porą valandų per mėnesį, norite pagilinti vadovavimo įgūdžius arba mylite skaičius ir technologiją, arba tiesiog ieškot naujos patirties, norite praplėsti pažinčių ratą, laukiame jūsų. Rašykite man: (dajana_@hotmail.com) arba Monikai: (rimgailaite@yahoo.com)

Tuo pačiu ieškome renginių organizatorių tęsti populiariuosius bendruomenės renginius: Nepriklausomybės minėjimą, Pabaltijo pikniką, Rudens pokylį, Kūčių šventę bei kartas nuo karto San Francisco besilankančių lietuvių menininkų koncertus, spektaklius, filmų peržiūras. Mūsų tikslas – kiekvienam renginiui turėti organizacinę grupę (2-3 asmenis). Renginių organizatoriai viską derins su valdyba. Labai sudėtinga 3-5 žmonėms „vežti“ visų metų veiklą, bet jei kiekvienas iš jūsų galėtų skirti kelias valandas per metus specifiniam renginiui/veiklai, tad ir Bendruomenės vežimas lengviau judėtų, o ir patys puikiai pasijustumėte, nes prisidėtumėte prie bendro reikalo. Smagu juk duoti, ne tik imti, o ypač kitus kritikuoti...

Karolis Karalevičius, Eglė Juciūtė ir Jonas Laučys sutiko tęsti profesionalų Happy Hour. Karolis yra ir mūsų naujasis „webmaster“. Ačiū jiems!

Neabejoju, kad visiems rūpi, jog mūsų vietinė lietuviška veikla tęstųsi ir klestėtų. Jei visi prisidėsime, tai vežimas ir važiuos. Kiek įdėsime, tiek turėsime. Kviečiu dalyvauti!

Diana Plačiakienė – buvusi San Francisco Lietuvių Bendruomenės pirmininkė



Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500



Mielieji,

1990-ųjų kovo 11-osios vakarą Aukščiausioji Taryba tautos vardu pasauliui pasiuntė žinią: Lietuva yra. Mes esame valstybė, tęsianti savo istoriją. Mes esame tauta, ginanti savo teises, ginanti savo orumą. Nepamirškime šios žinios, nepamirškime įsipareigojimo ginti ir puoselėti savo Valstybę.

Nepamirškime, kad Laisvė nėra duotybė ir nyksta, kai nėra laistoma kasdienio rūpesčio jos išsaugojimu, nėra apšviečiama moralinių idealų šviesa, nesaugoma nuo priešiškybės vidaus ir užsienio vėjų.

Te laisvė įprasmina mūsų būti, kurioje stengtumėmės atsiverti vieni kitiems, priimti vienas kitą, rūpintis vienas kitu ir drauge puoselėti tai, ką mums dovanojo Kovo 11-oji - laisvą bei nepriklausomą Tėvynę.

Su Nepriklausomybės atkūrimo diena!

Irena Degutienė
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavažuotoja

2014 m. Kovo 11-oji



Mielieji,

Prieš 24 metus lietuvių tauta vėl iškovojo mūsų Tėvynei laisvą ir nepriklausomą ateitį.

Nuoširdžiai sveikinu visus – tuos, kurie už šį kilnų tikslą kovojo ir atidavė savo gyvybę prie Vilniaus televizijos bokšto ir pasienyje Medininkuose, sveikinu Nepriklausomybės Akto signatarus, sveikinu visus, kurie tikėjo laisve.

Šiomet, švęsdami savo Nepriklausomybės atkūrimą, palaikome draugišką ukrainiečių tautą, kuri oriai ir drąsiai priešinosi agresijai. Laisvė nėra duotybė. Ją reikia branginti, puoselėti, ginti.

Sveikinu Kovo 11-osios proga!

Nuoširdžiai
Linus Linkevičius
Užsienio reikalų ministras

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME „DRAUGĄ“!

www.draugas.org

773-585-9500

Šventojo Giovanni Bosco relikvijos piligriminę kelionę baigia Lietuvoje

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Kovo 1-osios naktį iš Italijos specialiu lėktuvo reisui į Kauną buvo atgabentos šventuoju paskelbto kunigo Giovanni Bosco (1815–1888) relikvijos, kurios kovo 2-ąją pradėjo dviejų savičių piligriminę kelionę po Lietuvą. Lietuvoje urna aplankys ne tik parapijas, kur darbuojasi saleziečiai (Kauno Palemono ir Vilniaus Lazdynų), bet ir visas septynių vyskupijų katedras. Kelionė baigsis kovo 16-ąją Žemaičių Kalvarijoje.

Italijoje XIX amžiuje gyvenęs kunigas G. Bosco šventuoju buvo paskelbtas prieš 80 metų – 1934-aisiais. Jis laikomas auklėtoju ir katalikų mokytoju globėju. G. Bosco yra Saleziečių kongregacijos, Marijos Kriščiūnų Pagalbos dukterų instituto ir Saleziečių bendradarbių sambūrio įkūrėjas. Jis įsteigė daug kolegijų, mokyklų ir prieglobsčio namų neturtingam jaunimui tiek Italijoje, tiek užsienyje ir teigė, kad geriau jaunuolį auklėti iki jam padarant ką nors blogo, nei laukti, kada šis suklups ir tuomet jau bausti.

Lietuvoje šventojo relikvijas lydi kunigas salezietis Alessandro Barelli, kuris yra Vilniaus vaikų ir jaunimo saleziečių laisvalaikio centro vadovas. Pasak jo, šios relikvijų kelionės tikslas – suvienyti skirtingų kraštų istorijas, kultūras, pasaulėjautą ir drauge švęsti reikšmingą sukaktį – 200 metų G. Bosco gimimo ir 80 metų paskelbimo šventuoju metines.

„Eiti prie relikvijų nereiškia prieiti prie magiškųjų galių. Yra supratimas, kad krikščionys tiki į amžinąjį gyvenimą ir vyksta bendrystė tarp gyvųjų ir mirusiųjų. Prieiti prie relikvijos reiškia tai, jog žmogus ateina daugiau sužinoti apie tą šventąjį, jo darbai, jo asmenybė man yra artimesni ir tai yra paskatinimas mano krikščioniškajam gyvenimui“, – teigė A. Barelli.

Šių relikvijų kelionė į Lietuvą yra baigiamosios beveik penkerius metus trukusios relikvijų kelionės po visą pasaulį dalis. Nuo kelionės pradžios Italijoje, Turine 2009-aisiais relikviją pagerbė šimtai tūkstančių žmonių Europos, Azijos, Amerikos ir Afrikos valstybėse. Tikimasi, kad ir Lietuvoje prie relikvijos ateis tūkstančiai žmonių. Iki šventų Velykų pasaulinė relikvijų kelionė bus baigta Italijoje.

Šv. G. Bosco relikvijos yra autentiška šventojo kūno dalis – dešinioji ranka, kuri buvo atskirta nuo mirusiojo kūno. Šia ranka šventasis jaunimo globėjas daugybę sykių drauge melddamasis laimino vaikus, geradarius, bičiulius ir kitus žmones. Relikvija saugoma užantspauduotoje dėžutėje, kuri patalpinta į kunigo G. Bosco kūno vaškinę kopiją, o ši yra tiksli statulos Turino Marijos Kriščiūnų Pagalbos šventovėje (skulptoriaus Gabriele Garbolino) kopija. Statulos veidas – G. Bosco pomirtinės kaukės kopija. Ši mirusiojo statula po pasaulį gabenama specialiai sukurtoje urnoje, kurios bendras svoris – 1 300 kilogramų, ilgis siekia 2,5 metro, o plotis – 1,2 metro.

Pagal katalikų Bažnyčios doktriną skiriamos trys relikvijų grupės: pirmiausia – šventojo kūnas: skeleto sistema, nagai ar plaukai. Antroji grupė relikvijų – daiktai, kurie tiesiogiai priklausė ir lietés su šventuoju – jo drabužiai, maldaknygė, rožinis ir kt. kasdienio naudojimo daiktai. Trečioji grupė yra daiktai, kurie liečia pirmos grupės relikvijas. Kadangi po Lietuvą dabar keliaujanti relikvija priklauso pirmajai grupei, kiekvienas, kuris prilies urną su kultui šventais daiktais (pvz. rožinis, paveikslukai, maldaknygė), turės trečiosios grupės relikvijas.

Pasitinkant šias relikvijas, Kauno vyskupo augziliaras Kęstutis Kėvalas aiškino, kad pati relikvijų tradicija, pagarba mirusiesiems ateina iš prieškrikščioniškų laikų. Vyskupas pabrėžė, kad



Šventojo G. Bosco relikvijas Lietuvoje gausiai lankė tikintieji.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

gydo tikėjimas, o ne pati relikvija.

„Vaškinė šv. G. Bosco figūra su relikvija – šventojo ranka – Lietuvoje gal ir stebina, tad ir žmonės dar žvelgia įtariai, o, pavyzdžiui, Italijoje tokios relikvijų kelionės yra natūrali tradicija. Mūsų pareiga paaiškinti žmonėms, kad mes negarbiname šv. G. Bosco rankos. Tai yra priminimas mums apie patį šventąjį ir apie Dievo artumą“, – sakė K. Kėvalas.

1888 m. sausio 31 d. šventasis G. Bosco mirė Turine. Jį palaidojo vienoje koplyčioje už miesto ribų. 1929 m. kunigas Bosco buvo paskelbtas palaimintuoju, o 1934 m. – šventuoju. Jis buvo perlaidotas Turino mieste, Marijos Kriščiūnų Pagalbos bazilikoje. Jo kaulai buvo surinkti į dėžutę ir padėti į urną vaškinėje Bosco figūroje.

2009 m. balandžio 17 d., artėjant šv. G. Bosco gimimo jubiliejui nutarta, kad jo relikvijos gali keliauti. Prasidėjo piligriminės relikvijų kelionės po visą pasaulį, į visus žemynus. Jau trejus metus rengiamasi didžiajam 200 metų kunigo, pedagogo ir šventojo iš Turino jubiliejui: 2011–2012 metai buvo skirti šventojo istorijos šaltiniams, 2012–2013 – jo pedagogikai ir 2013–2014 m. – jo dvasingumui.

Anglijos, Olandijos, Vokietijos, Austrijos šalių kultūrose kitaip reaguojama į figūrą, kuri dabar atvežta į Lietuvą, todėl tiems kraštams buvo vežama

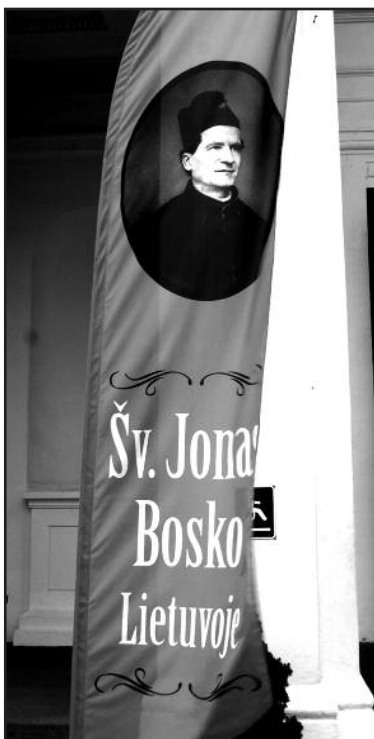
bronzinė šventojo statula, kurios viduje įdedama Bosco relikvija. Olandijoje ir Belgijoje relikvijos buvo sutiktos šalčiausiai, o Afrikos žemyne pagerbti relikvijų žmonės rinkdavosi į stadionus, nes nebetilpdavo į katedras.

Piligriminės kelionės po Lietuvą metu kunigas Luca Barone iš Italijos ir A. Barelli plačiau pasakoja apie šventąjį, teigdami, kad daugelio žinios apie G. Bosco apsiriboja tuo, kad jis dirbo su našlaičiais ir gatvės vaikais.

„Be abejo, kad tai tiesa, bet ne visa. Saleziečiai, kaip ir kunigas Bosco, rūpinasi visų vaikų ir jaunimo auklėjimu. Bažnyčia nežiūri į šeimose augančius ir į gatvės vaikus kaip į problemą. Dabar Lietuvoje prevencija suprantama kaip jaunimo informavimas apie žalingų įpročių neigiamas pasekmes. Atrodo, kad jeigu jaunimas žinos apie žalą, tai jos ir išvengs. Prevencija nėra tik pasakyti, jog alkoholis, narkotikai ar mirties kultūra yra žalingi dalykai. Tikra prevencija yra pasiūlyti vaikui alternatyvą, suteikti kažką linksmo ir turiningo, gerbiančio žmogaus orumą“, – sakė A. Barelli.

Tai jau ne pirmoji šventųjų relikvijų kelionė po Lietuvą – 2007 metais buvo surengta Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresėlės relikvijų piligriminė kelionė. Tai XIX a. gyvenusi Bažnyčios mokytoja, viena iš mylimiausių ir žinomiausių šventųjų. Ši relikvijų kelionė Lietuvoje sutraukė labai daug tikinčiųjų, buvo aplankyta daug Lietuvos vietų, o kelionės kulminacija tapo jaunimo dienos Klaipėdoje.

Panašaus susidomėjimo susilaukė ir naujoji kelionė – jau pirmosiomis dienomis Kaune, Marijampolėje, Alytuje šventojo Giovanni Bosco relikvijas aplankė, prie jų lietés ir meldėsi tūkstančiai tikinčiųjų.



Apie G. Bosco kelionės metu kalba kunigai saleziečiai L. Barone (kairėje) ir A. Barelli.



Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prasidėjo Seimo pavasario sesija

Vilnius (ELTA) – Kovo 10 d. prasidėjo Seimo pavasario sesija. Pirmajame posėdyje buvo pateikta sesijos darbų programos projektas, kuris sudaromas atsižvelgiant į Vyriausybės, Seimo komitetų, frakcijų ir Seimo narių pasiūlymus.

Pagal projektą pavasario sesijos metu, nuo kovo 10 d. iki birželio 30 d.,

planuojama surengti beveik 50 plenarinių posėdžių.

Seimas kasmet renkasi į dvi eilines pavasario ir rudens sesijas. Pavasario sesija prasideda kovo 10 dieną ir baigiasi birželio 30 dieną. Rudens sesija prasideda rugsėjo 10 dieną ir baigiasi gruodžio 23 dieną.

Kada vyks referendumas?

Vilnius (BNS) – Referendumas dėl žemės pardavimo užsieniečiams gali įvykti birželio 29-ąją. Šią datą nutarimo projekte, kuris bus teikiamas Seimui, nusprendė įrašyti posėdžiavusi valdančiųjų politinė taryba.

Seimo sudaryta specialistų grupė turėtų pasakyti, ar reikalavime pasiskelbti referendumą teikiamas tekstas atitinka Konstituciją. Tačiau ši išvada negali būti pagrindas neskelbti referendumo.

Premjeras Algirdas Butkevičius sakė, jog jeigu žinovai pasakys, kad reikia kreiptis į KT, taip ir bus padaryta.

Premjeras sako, kad Lietuvai referendume nutarus neparduoti žemės užsieniečiams, tarp kurių būtų ir Europos Sąjungos (ES) piliečiai, būtų krepiamasi į Europos teisingumo Teismą – jis priimtų tam tikrus sprendimus, kad Lietuva nevykdo stojimo į ES sutarties, numatančios, kad negalima drausti ES piliečiams įsigyti Lietuvoje žemės. „Galimos ir tam tikros finansinės sankcijos“, – teigė premjeras.

Premjeras mano, kad saugikliai dėl žemės pardavimo Seime bus priimti greičiau negu įvyks referendumas.

Atnaujintas kovos su šešėline ekonomika planas

Vilnius (Vyriausybės info) – Vyriausybėje atnaujintas valstybės finansų kontrolės ir institucijų priemonių planas kovai su šešėline ekonomika.

Pasak Vyriausybės vadovo, teisėsaugos ir kontrolės institucijų rezultatai gerėja, tačiau būtina ir toliau tobulinti įstatyminę bazę, kad galėtume užkirsti kelią pažeidimams. Atliekant akcizinių prekių kontrabandos ir nelegalios prekių apyvartos kontrolę 2013 metais iš nelegalios apyvartos išimta 190,5 mln. vnt. cigarečių (3 proc. daugiau nei 2012 m.), 19 proc. daugiau alkoholinių gėrimų ir 3 proc. daugiau nelegalių naftos produktų. Atliekant mokestinės kontrolės priemones papildomai priskaičiuota 337 mln. litų,

pradėti 419 ikiteisminių tyrimų, susijusių su šešėline ekonomika. Vykdamas nelegalaus darbo kontrolę 2013 m. nustatyti 3267 neteisėtai dirbę asmenys.

Atnaujintame 2014 m. kovos su šešėliu plane pateiktomis priemonėmis bus siekiama užkirsti kelią akcizais neapmokestintų gaminių patekimui ir apyvartai vidaus rinkoje, mažinti šešėlinę prekių ir paslaugų apyvartą, gerinti mokesčių administravimą, plėtojant pažangių techninių priemonių taikymą, mažinti sukčiavimo, susijusio su PVM ir pelno mokesčio vengimo mastą, taikyti prevencijos ir kontrolės priemones, siekiant mažinti šešėlinės ekonomikos reiškinių, susijusių su darbo užmokesčio mokėjimu „vokeliuose“ ir nelegaliu darbu.

Paskirtas Apaštalinis Nuncijus

Vilnius (Vyskupų konferencijos sekretoriato info) – 2014 metų kovo 8 dieną Šventasis Tėvas Pranciškus Apaštalinium Nuncijumi Lietuvoje paskyrė Arkivyskupą Pedro Lopez Quintana.

Arkivyskupas Pedro López Quintana gimė Barbastro (Ispanijoje) 1953 m. Kunigystės šventimus priėmė 1980 m. Gavęs Kanonų teisės daktaro laipsnį, 1984 m. pradėjo dirbti Šventojo Sosto diplomatinėje tarnyboje. Darbavosi Popiežiškosiose atstovybėse Madagaskare, Filipinuose, Indijoje bei Jo Šventenybės Valstybės Sekretoriato bendrųjų reikalų skyriuje. 1998 m. paskirtas Bendrųjų reikalų patarėju. 2002 m. paskirtas titulinio Agropolio Arkivyskupu ir Apaštalinium Nuncijumi. 2003 m. paskiriamas Apaštalinium Nuncijumi Indijoje ir Nepale, o 2009 m. – Apaštalinium Nuncijumi Kanadoje. Nuo 2013 m. dirbo Valstybės Sekretoriato bendrųjų reikalų skyriuje.

Jo Ekscelencija Arkivyskupas Pedro López Quintana be savo gimtosios ispanų kalbos dar moka italų, anglų, prancūzų ir portugalų kalbas.

Ligšiolinis Apaštalinis Nuncijus Baltijos šalyse Arkivyskupas Luigi Bonazzi buvo paskirtas Apaštalinium Nuncijumi Kanadoje ir išvyko iš Lietuvos šių metų sausio 28 d. Nuo jo išvykimo Šventojo Sosto atstovybei vadovavo laikinasis reikalų patikėtinis Monsinjoras Giovanni Gaspari.



Wordpress.com nuotr.

JAV ir Baltijos šalys nepripažins Krymo aneksijos

Vilnius (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė su JAV prezidentu Barack Obama, Latvijos prezidentu Andris Berzins bei Estijos prezidentu Toomas Ilves telefonu kalbėjo apie Baltijos regiono saugumą ir padėtį Ukrainoje.

Anot D. Grybauskaitės, Ukrainoje susiklosčiusi padėtis kelia grėsmę visos Europos saugumui ir stabilumui, todėl būtina ir toliau ieškoti būdų kuo greičiau sustabdyti konflikto eskalavimą. Baltijos valstybių ir JAV prezidentai pabrėžė, kad tarptautinė bendruomenė niekada nepripažins Krymo aneksijos.

Keturių valstybių Prezidentai savo pokalbyje taip pat pabrėžė, kad jeigu situacija Kryme toliau blogės, Rusijai bus pradėtos taikyti sankcijos.

Prezidentė sakė, kad siekiant Ukrainos ir Rusijos politinio dialogo ir taikaus krizės sprendimo, į Krymą turi būti įleisti tarptautinių stebėtojų misijų atstovai. Iki šiol ten nebuvo įleista nė viena tarptautinė misija.

Pokalbio metu buvo aptartas ir tiesioginis JAV indėlis į didesnę Baltijos regiono saugumą. Kovo 6 d. į Lietuvą buvo atsiųsti 6 papildomi JAV naikintuvai „F–15“, kuriais sustiprinta Baltijos šalių oro policijos misija. Sutar-ta, kad esant reikalui, Baltijos šalių saugumas bus stiprinamas dar labiau.

JAV prezidentas Barack Obama dar kartą pabrėžė, kad JAV prisiima tvirtus įsipareigojimus ginti Baltijos valstybes pagal Šiaurės Atlanto Aljanso sutarties 5 straipsnį.

JAV įspėjo Rusiją neaneksuoti Krymo

Washingtonas (ELTA) – Jungtinės Amerikos Valstijos įspėjo Rusiją, kad bet koks žingsnis siekiant aneksuoti Krymą užvers duris diplomatijai.

JAV valstybės sekretorius John Kerry Rusijos užsienio reikalų ministrui Sergėjui Lavrovui teigė, kad Krymas yra Ukrainos dalis.

JAV susirūpinusios gilėjančia krize, nes prorusiškai nusiteikę ginkluoti kovotojai šeštadienį į Krymą neįleido Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) stebėtojų.

Iš Ukrainos žemyninės dalies važiuojančius ESBO stebėtojus nežinomi asmenys sustabdė, vėliau į orą buvo paleisti įspėjamieji šūviai. Per incidentą niekas nenukentėjo. Tai buvo trečias kartas, kai ESBO stebėtojai nebuvo įleisti į Krymą, kurį kontroliuoja prorusiškos pajėgos.

Pasak JAV valstybės departamanto, pokalbis tarp J. Kerry ir S. Lavrovo

vyko telefonu kovo 8 d. „Jis (J. Kerry) aiškiai pareiškė, kad tolesnis karinis eskalavimas ir provokacijos Kryme ar kitose Ukrainos vietose bei veiksmams siekiant prijungti Krymą prie Rusijos užvers bet kokią diplomatijos galimybę ir paragino kuo labiau susilaikyti“, – teigė JAV valstybės departamento atstovas.

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas tikina turįs teisę ginti šalies interesus ir etninių rusų Kryme teises.

Baltieji Rūmai pranešė, kad šeštadienį prezidentas B. Obama telefonu kalbėjosi su Jungtinės Karalystės premjeru David Cameron, Italijos premjeru Matteo Renzi ir Prancūzijos prezidentu Francois Hollande. „Vadovai pakartojo esą labai susirūpinę dėl to, kad Rusija akivaizdžiai pažeidė tarptautinę teisę ir patvirtino paramą Ukrainos suverenumui ir teritoriniam vientisumui“.

JAV pradėjo tyrimą prieš Prancūzijos bankus

Paryžius (ELTA) – JAV valdžia pradėjo tyrimą prieš prancūzų bankus „Societe Generale“, „BNP Paribas“ ir „Credit Agricole“. Šie įtariamai sandoriais su šalimis, kurioms Washingtonas taiko sankcijas.

Pranešama, kad tyrimą vykdo JAV finansų departamentas, teisingumo departamentas ir New Yorko miesto prokuratūros finansų tarnyba.

„JAV valdžia atlieka tyrimą užsienio bankuose dėl galimo pinigų plovimo ir Washingtono paskelbto embargo nesilaikymo tokioms šalims kaip Kuba, Iranas ir Sudanas“, – rašoma vienos iš institucijų išleistame pranešime.

Amerikiečių „Wall Street Journal“ duomenimis „BNP Paribas“ dėl tyrimo pradėjo derybas su JAV pareigūnais. Praėjusį mėnesį didžiausias Prancūzijos bankas pranešė skirsiantis daugiau kaip milijardą dolerių padengti galimoms baudoms dėl JAV sankcijų nesilaikymo.

Kovoje su pedofilija Bažnyčia padarė daugiau nei kiti

Vatikanas (ELTA) – Katalikų bažnyčia, pasak popiežiaus Pranciškaus, kovoje su pedofilija padarė daugiau nei jokia kita institucija. Katalikų bažnyčia galbūt yra vienintelė visuomeninė institucija, kuri šiuo klausimu elgėsi skaidriai ir atsakingai, pareiškė popiežius italų laikraščiui „Corriere della Sera“. „Niekas nepadarė daugiau“, – pridūrė jis. Tačiau nepaisant to, Bažnyčia esą yra vienintelė organizacija, kuri puolama.

Tūkstančiai vaikų seksualinio išnaudojimo atvejų įvairiose šalyse pastaraisiais metais įstūmė Bažnyčią į krizę. Popiežius Pranciškus netrukus po savo pontifikato pradžios 2013 metų

kovą paskelbė, kad imsis aktyvesnių veiksmų prieš seksualinį vaikų išnaudojimą bažnyčioje. Tačiau vasarį Jungtinės Tautos (JT) apkaltino Vatikaną, kad veiksmams yra nepakankami. JT vaikų teisių komitetas kritikavo, kad Vatikanas Bažnyčios ir nusikaltėlių reputaciją iškėlė aukščiau vaikų saugumo.

„Pedofilijos atvejai yra siaubingi, nes jie palieka labai galias žaizdas“, – interviu sakė Pranciškus. Statistika apie smurto prieš vaikus mastą, anot jo, yra „įspūdinga“. Tačiau ji esą rodo, kad didžioji dauguma atvejų įvyksta šeimoje ir kaimynystėje.

ŠVENTADIENIS

Bendroji audiencija: Gavėnia – proga pakeisti kryptį



Dainos Čyvienės nuotr.

Pelenų trečiadienio rytą vykusios bendrosios audiencijos dalyviams popiežius Pranciškus kalbėjo apie Gavėnią, apie šiuo ypatingu metu Bažnyčios skelbiamą raginimą atidžiau pamąstyti apie mums duotą išganymo dovaną ir kasdien gyventi taip, kaip mus įpareigoja Krikštas.

Pelenų trečiadienį prasidėjo keturiasdešimties dienų Gavėnios kelias, kuris mus nuves į Velykų Tridienį, Viešpaties kančios, mirties ir prisikėlimo minėjimą, mūsų išganymo slėpinio širdį, – kreipėsi Šventasis Tėvas į audiencijos dalyvius. Gavėnia mus ruošia šiam labai svarbiam įvykiui, dėl to ji yra „stiprus“ metas, yra persilaužimo momentas, galintis padėti kiekvienam iš mūsų keistis, atsiversti. Visi turime keistis ir stengtis būti geresniais. Gavėnia mums padeda išsivaduoti iš pavargusių įpročių ir iš tingaus apsipratimo su blogiu. Gavėnios metu Bažnyčia į mus kreipiasi dviem raginimais: giliau įsigilinti į Kristaus mus atneštą išganymą ir stropiau gyventi pagal Krikšto malonę.

Kai suvokimia, kiek daug Viešpats padarė dėl mūsų išganymo – mūsų mintys ir širdys prisipildo dėkingumo Dievui už visa, ką Jis mums davė, už viską, ką jis nuveikė savo tautai ir žmonijai. Čia prasideda mūsų atsivertimas: tai dėkingumo kupinas atsakas į Dievo meilės slėpinį. Kai matome, kaip labai Dievas mus myli, mes trokštame prie Jo artėti. Tai ir yra atsivertimas.

Antrasis raginimas – gyventi pagal Krikštą, – tęsė Pranciškus, – reiškia neapsiprasti su nuosmukiu ir skurdu, su kuriais susiduriame savo aplinkoje. Yra rizika pasyviai susitaikyti su tam tikromis elgesio normomis ir nesistebėti mus supančia liūdna tikrove. Apsiprantame su smurtu, tarsi jis būtų savaime suprantama kasdienybė, apsiprantame su gatvėse gyvenančiais atstumtais broliais ir seserimis. Įprantame gyventi visuomenėje, kuriai nereikia Dievo, kurioje tėvai nebemoko vaikų nei maldos, nei kryžiaus ženklų. Aš jūsų klausiu: ar jūsų vaikai moka persižegnoti? Pagalvokite. Ar jūsų anūkai moka persižegnoti? Ar juos išmokėte? Pagalvokite ir atsakykite širdyje. Ar moka „Tėve mūsų“? Ar moka kreiptis į Švenčiausiąją Mergele „Sveika Marija“ maldos žodžiais? Pagalvokite ir atsakykite. Įpratimas elgtis nekrikščioniškai nuodija mūsų širdis, – sakė Popiežius.

Gavėnia yra puiki proga pakeisti kryptį, atgauti sugebėjimą reaguoti į blogį. Gavėnią turime gyventi kaip atsivertimo, asmeninio ir bendruomeninio atsinaujinimo metą, kaip artėjimą prie Dievo ir mūsų pritarimą Evangelijai. Šitaip mes galėsime naujomis akimis žiūrėti ir į mūsų brolius bei jų poreikius. Gavėnia yra palankus metas atsiversti į meilę Dievui ir artimui, mylėti nieko mainais nereikalaujant ir liudijant gailestingumą Viešpaties, kuris tapo vargdienu, kad taptume turtingi per jo neturtą (plg. 2 Kor 8,9). Mąstydami apie svarbiausius mūsų tikėjimo slėpinius, Kristaus kančią, mirtį ir prisikėlimą, suprasime, kad išganymas yra visiškai už dyką mums mus duota Dievo dovana.

Dėkingumas Dievui už jo nukryžiuotos meilės slėpinį, tikras tikėjimas, atsivertimas ir širdies atvėrimas broliams – tai svarbiausi dalykai Gavėnios metu, sakė Popiežius baigdamas katechezę. Šiame kelyje su pasitikėjimu šaukimės Mergeles Marijos užtarimo ir pagalbos. Ji, pirmoji įtikėjusi Kristų, telydi mus šiomis karštos maldos ir atgailos dienomis, kad apsivalę ir dvasiškai atsinaujinę švėstume didįjį Jos Sūnaus Velykų slėpinį.

Vatikano radijas

Vytas F. Šuopys, gyvenantis **Melrose Park, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Kazys Kazlauskas, gyvenantis **Gurnee, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Tariame nuoširdų ačiū už paramą.

DATOS ir SUKAKTYS

Antroji kovo savaitė

Kovo 10

40-ties paukščių diena (40-ties kankinių diena).

– 1848 m. mirė Simonas Stanevičius, vienas iškiliausių XIX amžiaus lietuvių kultūros veikėjų bei rašytojų, labiausiai žinomas savo pasakėčiomis (gimė 1799 m.).

– 1893 m. gimė Vytautas Landsbergis-Žemkalnis, inžinierius architektas (mirė 1993 m.).

– 1903 m. gimė Antanas Poška, lietuvių keliautojas, mokslininkas, antropologas, rašytojas, žurnalistas, vienas pirmųjų lietuvių esperantininkų (mirė 1992 m.).

– 1907 m. gimė Vytautas Kazimieras Jonynas, grafikas, tapytojas, skulptorius, vitražų kūrėjas, vienas iškiliausių XX a. lietuvių menininkų (mirė 1997 m.).

– 1930 m. gimė Justinas Marcinkevičius, poetas, dramaturgas, vertėjas, Lietuvos mokslų akademijos narys, nusipelnęs meno veikėjas (mirė 2011m.).

Kovo 11

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena.

– 1386 m. Vilnius gavo miesto teises.

– 1924 m. mirė Matas Slačiauskas, knygnešys, lietuvių visuomenės veikėjas (gimė 1850 m.).

– 1931 m. sovietų sąjungoje uždrausta įvežti ir pardavinėti Bibliją.

– 1938 m. Lenkija pateikė Lietuvai ultimatumą užmegzti diplomatinius santykius, nutrauktus šiai šaliai okupavus Vilnių. Lietuva ultimatumą priėmė.

– 1955 m. mirė Aleksander Fleming, britų biologas ir farmakologas, išgarsėjęs kaip penicilino išradėjas (1928 m.), už tai gavo Nobelio premiją 1945 m (gimė 1881 m.).

– 1990 m. Lietuvos Aukščiausioji Taryba priėmė Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo aktą.

Kovo 12

– 1794 m. Tado Kosciuskos sukilimo Lenkijoje pradžia.

– 1905 m. gimė Alfonsas Lipniūnas, lietuvių katalikų kunigas, pamokslininkas, Štuthof kalinys (mirė 1945 m.).

– 1995 m. mirė Vytautas Kasiulis, Lietuvos tapytojas (gimė 1918 m.).

– 1918 m. Maskva paskelbta SSRS sostine.

– 1922 m. gimė Jackas Kerouackas, amerikiečių novelistas, rašytojas, poetas ir bytnikų judėjimo pradininkas (mirė 1969 m.).

– 1940 – Suomija pasirašo su Tarybų Sąjunga taikos sutartį labai nepalankiomis sąlygomis: perduoda Tarybų Sąjungai beveik visą Suomijos Kareliją.

– 1994 – Anglikonų bažnyčia įšventino pirmąsias 33 moteris kuniges.

Kovo 13

– 1949 m. padarytas pirmasis Lietuvos radijo įrašas – Aleksandro Puškino kūrybos ištraukas skaitė aktorius ir režisierius Borisas Dauguvietis.

– 1960 m. Čikagos „White Sox“ beisbolo komandos žaidėjai pirmieji pasaulyje apsilviko marškinėlius, kuriuose virš numerių buvo ir žaidėjų vardai.

– 1961 m. 79-erių metų Pablo Picasso Nicos mieste vedė 37 metų Jacqueline Rocque.

– 1974 m. Paryžiuje atidarytas Charles de Gaulle oro uostas.

– 2013 m. Jorge Mario Bergoglio išrinktas naujuoju popiežiumi ir pasirinko Pranciškaus vardą.

Kovo 14

Pavasario šauktuvės

– 1386 m. Jogaila karūnuotas Lenkijos karaliumi.

– 1879 m. gimė Albert Einstein, vokiečių fi-

zikas, suformulavęs reliatyvumo teoriją (mirė 1955 m.).

– 1896 m. pradėjo veikti pirmoji telefonų stotis Vilniuje, aptarnavusi 150 abonentų.

– 1891 m. Lamanšo sąsiaurio dugnu nutiestas telefono kabelis, sujungęs Europos žemyną su Didžiąja Britanija.

– 1921 m. gimė Vaclovas Aliulis, Lietuvos kunigas, marijonas, visuomenės veikėjas.

Kovo 15

– 1493 m. Christopher Columbus grįžo į Europą po pirmosios kelionės į Naująjį Pasaulį.

– 1781 m. gimė Juozas Zavadskis, spaustuvininkas, lietuviškų knygų leidėjas (mirė 1838 m.).

Gimė Wroclawe (Lenkijoje). Leipcige įgijęs gerą poligrafininko išsilavinimą, 1803 m. atsikėlęs į Vilnių, įsteigė knygyną ir mažą spaustuvėlę.



Apie 1805 m. Vilniaus universiteto vadovybė išnuomojo jam dešimčiai metų visiškai žlungančią spaustuvę. 1806 m. perspausdino J. Jachnavičiaus „Lietuwiszkas ewangelias“.

Spaudiniams apipavidalinti pasitelkė knyginės grafikos specialistus, „kovoti su klaidomis“ pasamdė pirmąjį Vilniaus spaudos istorijoje etatinį korektorių, kurio pareigas daugiau kaip 40 metų ėjo žinomas lenkų ir rusų gramatikų autorius, Lietuvos bajorijos herbų rinkinio sudarytojas J. Bogdanovičius. Net Napoleono įsiveržimo metais, kai kitas poligrafijos įmones buvo apėmusi krizė spaustuvė dirbo be didesnių nuostolių. Išradingai vadovaudamas poligrafijos įmonei, J. Zavadskis sugebėjo ne tik nepriekaištingai patenkinti universiteto poreikius, bet nemažai knygų pradėjo leisti ir savo nuožiūra. Palaidotas Vilniuje, Saulės kapinėse.

– 1892 m. Amerikiečių išradėjas Jessey Reno užpatentavo eskalatorių.

– 1933 m. Adolf Hitler paskelbė Vokietiją Trečiuoju reichu, uždraudė kairiuosius laikraščius ir kšerinį maistą.

– 1941m. išimti iš apyvartos lietuviški pašto ženklai.

– 2008 m. mirė Vytautas Kernagis, lietuvių muzikos, dainuojamos poezijos atlikėjas ir autorius, pramoginių renginių režisierius, televizijos laidų vedėjas. Dainuojamosios poezijos pradininkas Lietuvoje (gimė 1951 m.).

Kovo 16

Knygnešio diena

– 1846 m. gimė Jurgis Bielinis, Lietuvos knygnešys, „Aušros“ ir „Varpo“ bendradarbis (mirė 1918 m.).

– 1926 m. prof. Robert Goddard Massachusetts valstijoje pirmą kartą sėkmingai paleido skystu kuru varomą raketą.

– 1927 m. Rusijoje paskelbtas įsakas dėl kolchozų kūrimo.

– 1962 m. sovietų kariai užėmė Šv. Arkangelo Mykolo (Ilgulos) bažnyčią, kurioje 1965 m. įsteigta vitražo ir skulptūros galerija.

– 1989 m. Lietuvos SSR Ministrų taryba įregistravo Sąjūdį kaip visuomeninę organizaciją.

Nepriklausomo, laisvo ir savi-garbą atgaunančio krašto žmo-gaus žvilgsnis jau visiškai ki-toks, negu būdavo galima įskaityti ne-legaliai leidžiamoje lietuvių periodi-koje rusų sprespaudos metais. Kas nors gali manyti, kad tai buvo unikalus, ne itin reprezentatyvus savivokos atvejis, tačiau tuomet reikėtų priminti M. Šal-čiaus kelionės užrašų ir laikraštinės korespondencijos populiarumą Lietu-voje, kurioje jau tada gerą užsienio spaudą skaitė daugiau žmonių negu šiandienėje interneto epochoje. Tad ir pateikiamas fragmentas nėra kokia nors marginali egzotika.

Prie M. Šalčiaus lietuvių pasaulio horizontų dar sugrįšime, o šiame sky-relyje tik pasinaudojame jo tekstu, kaip savijautos lūžio ir interdiaspori-nių saitų dokumentu. Pabrėžtina, sim-boliškai reikšminga yra tai, kad litva-kiška plotmė neretai prisidėdavo prie amerikietiškosios ir lietuviškosios jau-senos sąlyčio. Amerikietiškas ilgų *Amerikos pirtyje* dešimtmečių dėka buvo artimas. Tuomet ateities hori-zonto netemdė dar nenuspėjamo žydų holokausto šešėlis ir lietuvis žurnalis-tas galėjo įtikinėti savo skaitytoją štai tokiais žodžiais:

*Ne be reikalo Tautos Fonde man sakyta, kad Palestina bus dviem jėgom pastatyta – Amerikos žydų kapitalu ir Lietuvos žydų darbštumu...*²⁴³

Lietuvos valstybės atkūrimas dias-poros saviidentifikacijos procesuose buvo nepaprastai reikšmingas. XX a. tam tikra prasme buvo repatriacijų – fizinio ar virtualaus sugrįžimo prie ankstesnės tautos kamieno – amžius. Buvo įmanomas ne tik etnine jausena grįstas apsipažinimas, bet ir etnopolit-inės, pilietinės *savos* Lietuvos prisi-minimais grįstas procesas. Objektvyvus identifikacijos – *kas yra kas vienoje ar kitoje buvusioje ar naujoje valstybėje* – procesas, kuriuo neretai buvo kone fa-natiškai tikima, versdavo savo kilmės šaknis prisiminti net tuos, kurie jau senai jas buvo užmiršę. Lietuvos atgi-mimas grąžino į lietuvių pasaulio ritmą daugelį savo senąjį tapatumą praradusių migrantų, išeivių, jų *neži-nia kokios kartos* palikuonių, kurie buvo palikę ne tik savo protėvių fizinės tėvynės, bet ir diasporos erdvę. Lietu-vos atgimimas gaivino viso pasaulio lietuvius, kurie dar galėjo būti nepr-a-dė ryšių su protėvių žeme. Tokie re-lituanizavimo reiškiniai nebuvo kaip nors unikalūs. Daugelio kitų tautų diasporos išgyveno panašias būsenas.

I pasaulinio karo pabaigoje kylant naujai Lietuvos valstybei, lietuvių pa-saulis buvo sujudęs ir įaudrintas. Viena vertus, didžiulė grįžtamoji banga iš Rytų ir pakankamai plati ree-migracijos srovė iš Jungtinių Ameri-kos Valstijų telkė lietuvių masę, didino valstybės kūrimo pajėgumus. Kita ver-tus, negalima nematyti esminių skir-tumų tarp lietuvius užvaldžiusių nuo-taikų Rytuose ir Vakaruose. Daugumai Rusijos lietuvių po bolševikinės revo-liucijos buvo aiškus vienintelis kelias – atgal į tėvynę. Ir dėl jos laisvės per-spektyvų, ir dėl bolševikų siautėjimo. Viena traukė, kita varė lauk iš buvu-sios imperijos. Per ilgus rusų pries-paudos dešimtmečius geriausiems iš-silavinusiems profesionalams buvo siūlomos darbo vietos visur, bet ne Lie-tuvoje. Lietuvos Atgimimo pionieriai kūrė ir svajojo toli nuo tėvynės. Dabar didžioji jų dauguma sugrįžo gimtinėn arba sąmoningai liko jos pasienyje. Juk paradoksaliai atrodo lietuvių ju-dėjimo patriarcho Jono Basanavičiaus, praleidusio didžiąją kūrybiško gyve-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

76



Amerikos lietuvių prekybos bendrovė ir bankas Skuode. XX a. 3 deš. pradžia

nimo dalį Balkanuose, pasirinkimas. Jis iki paskutinio atodūsis liko Lenki-jos aneksuotame Vilniuje. Buvo Lietu-voje ir ne Lietuvoje. Buvo bent forma-liai *užsienio lietuvių* gyvenimo sūku-ryje, o nuo Kauno jį skyrė formaliai uždara demarkacinė linija.

Tik pastaruoju metu lietuvių isto-riografija atvertė labai spalvingą ir prieštarinę Amerikos lietuvių ree-migracijos į nepriklausomą Lietuvą puslapį. Iki šiolei buvo dažniau ir pla-čiau kalbama apie finansinę ir politinę paramą nepriklausomos valstybės tarptautinio pripažinimo byloje. Ta-čiau aiškėja, kad ne tik apie pinigus sukosi tuometinių pasaulio lietuvių mintys. Daugelis Lietuvos laisvės slenkstį peržengdami apsisprendė grįžti į savo arba savo tėvų gimtąjį kraštą. Jau nuo 1920 m. gausias pažin-tines JAV lietuvių ekskursijas į Lie-tuvą lydėjo pastangos čia vėl iš naujo įsikurti. Lietuvos atstovybės Vašing-tone duomenimis, iki 1922 m. sausio 1 d. JAV lietuviams buvo išduoti 6 382 Lietuvos piliečių pasai ir 4 161 viza. O iš viso Lietuvon per kelis pirmus ne-priklausomybės metus patraukė apie 20 000 asmenų, iš kurių apie 15 000 nuo-latiniam įsikūrimui.²⁴⁴

Tačiau reemigracijos srautai su-sidūrė su nenumatytais sunkumais. Kaip atskleidžia istorikės Vitalijos Kasperavičiūtės tyrimas, dauguma su-grįžusiųjų turėjo nusivilti, nes čia tarsi gironomis (stabilios valiutos nebuvi-mas, pinigų keitimas vienoje pusėje, jauna klampi biurokratija – kitoje) buvo malamos rožinės sugrįžėlių vil-tys. Rengdamasi žemės reformai Lie-tuvos valdžia nebuvo apsisprendusi dėl žemės pardavimo užsieniečiams. Ame-rikos lietuviai, kurie buvo kitos šalies piliečiai, tikėjosi nebrangiai įsigyti že-mės ir įgyvendinti savo svajones, dėl kurių ilgus metus triūsė šachtose ir kasyklose, sutiko didelį pasiprieši-nimą. 1919m. sausio 16 d. Lietuvoje įsi-

galiojo įstatymas, draudžiantis užsie-niečiams pirkti žemę, ir nors taisy-dami padėtį Lietuvos politikai po metų bandė daryti išimtis amerikiečiams lietuviams, tačiau tik kelios dešimtys tokių norinčiųjų gebėjo išimtimis pa-sinaudoti.

Taigi atgimstančios politinės tau-tos konsolidacija buvo komplikuota.

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ĮVAIRŪS

Perku arba išsinuoju žemę vidurio Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti. Perku mišką Lietuvoje. Apmokėjimas už žemę arba mišką išankstinis. Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV.
Tel. +370-616-93194

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDymo SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Anot spaudoje prasiveržusios nuo-skaudos, lietuviai *prarado per ilgus metus sunkiai uždirbtus bei sutaupy-tus skatikus ir nieko neatsiekė, itūžę ir atšalę nuo savo tėvynės grįžta atgal Amerikon*. Dar blogiau tiems, kurie jau nebeturėjo galimybės nusipirkti at-galinių bilietų ir taip užbaigti nesėk-mingą *round trip to America*. Tokie nelaimėliai ir apsimetėliai, anot spau-dos, *reiškia nepasitenkinimą mūsų gy-venimu ir mūsų tvarka. Ir tik nedide-liam amerikiečių skaičiui pasiseka tin-kamai sutvarkyti savus gyvenimus ir tapti naudingais šalies piliečiais*.²⁴⁵

Gandas apie nevienareikšmės nuotaikas sugrįžtančių amerikiečių lietuvių atžvilgiu netruko pasklisti vis dar entuziazmo nuotaikomis gyvenu-sioje išeivijoje. 1921 m. įvykusiame JAV lietuvių organizacijų suvažiavime nuskambėjo žodžiai, kad *Lietuvoje di-delis žemesniųjų viršininkų savivalia-vimas, pasipūtimas, „išponėjimas”, ky-šių ėmimas, laisvės žodžio persekioji-mas ir vargdienių, darbininkų ir kai-miečių spaudimas*.²⁴⁶

Nors nėra pakankamai aiškiai iš-tirtos skirtingų lietuvių reemigrantų grupių nuotaikos nepriklausomybės periodo pradžioje, tačiau akivaizdu, kad gimtinėn grįžę Rusijos ir Ameri-kos lietuviai skirtingai reagavo į pa-dėtį krašte. Kas vieniems – amerikie-čiams – galėjo pasirodyti kaip klam-pus ir prietaringas smulkiosios biu-rokratijos pragaras, kitiems – Rusijos revoliucinį terorą patyrusiems lietu-viams – turėjo priminti palaimą laisvės ir tolerancijos oazę. Tikrovė, kaip ir visur netobulame pasaulyje, tai-sėsi kažkur per tų kraštutinių nuo-taikų vidurį.

243. Šalčius, Matas. *Svečiuose pas 40 tautų*. Kaunas, 1935, t. 1., p. 264.

244. Kasperavičiūtė, Vitalija. *Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1918–1940 m. Doktoro disertacija*. Vytauto Didžiojo universitetas. Kaunas, 2011, p. 64.

245. Ten pat, p. 63.

246. Ten pat, p. 64.

Pralaimėjimo skonis...

Atkelta iš 2 psl.

rioji, demokratiška Europa išduoda Ukrainą.

Šiandien puiki proga prisiminti dar 2003-aisiais metais nuskambėjusius buvusio Rusijos žvalgybininko Aleksandro Litvinenkos žodžius. Jo, kaip į Vakarus pabėgusio Rusijos slap-tųjų tarnybų darbuotojo, veikla do-mėjomės seniai – nuo tada, kai šis Ru-sijos federalinės saugumo tarnybos (FST) karininkas ėmė tvirtinti, jog gyvenamieji namai Maskvoje ir Vol-godonske susprogdinti ne čečėnų, bet tuometinės Kremliaus vadovybės už-sakymu. O kai viena čečėnų interne-tinė svetainė 2003 metais paskelbė, jog Londone nuo Rusijos prezidento V. Putino keršto besislapstantis perbė-gėlis žvalgybininkas A. Litvinenka viešai atsakinėja į jam elektroniniu paštu atsiųstus klausimus, nedelsdami nusiuntėme savuosius.

Teiravomės, kiek dėl Lietuvos po-litinių ir ekonominių bėdų kaltos Kremliaus intrigos, kokiomis priemo-nėmis dabar Rusija spaudžia Lietuvą ir kokiomis priemonėmis stengsis mums daryti įtaką ateityje. Netrukus sulaukėme atsakymo, kuris paliko gilų įspūdį.

Mat kai kurias A. Litvinenkos įžvalgas nūnai patvirtina ne itin džiug-i realybė. Kad ir JAV prezidento Ba-rack Obama sprendimas Čekijoje ir Lenkijoje nebedislokuoti itin Rusiją erz-inusių karinių radarų, skirtų fik-suoti Europos link paleistas tolimojo nuotolio raketas. Praha ir Varšuva susirūpinusios, nes neteko papildomų saugumo garantijų, o Maskva džiū-gauja, privertusi tiek Washingtoną, tiek kai kurias Europos valstybes at-sižvelgti į jos egoistinius interesus. Tad ar nebuvo A. Litvinenka teisus, 2003-ai-siais teigęs, jog Vakarai Lietuvai tik žo-džiais padės?

Dėl vietos stokos iš A. Litvinenkos atsiųsto laiško parinkome tik svar-biausius momentus. Didžiojoje Brita-nijoje tuo metu besislapstęs buvęs Ru-sijos slapųjų tarnybų specialistas pri-pažino, kad Baltijos respublikos pasie-kė tarptautinį pripažinimą. Jis nenei-gė, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra la-biau apsaugotos negu, pavyzdžiui, Če-čėnija arba Gruzija: „Tačiau reikia suprasti, kad net įstojimas į NATO ir Europos Sąjungą negarantuoja šim-taprocentinės apsaugos nuo agresijos ir kišimosi į vidaus reikalus iš Rusijos pusės, jeigu pačioje Rusijoje situacija plėtosis pagal blogiausią variantą”. Omenyje jis turėjo pačias nepalan-kiausias aplinkybes: jeigu Kremliuje išliks fašistuojantys elementai, o reži-mą maitins aukštos naftos kainos.

FST karininkas tvirtino, jog „šiuo-laikinis pasaulis keičiasi labai dina-miškai ir niekas negali numatyti, kas atsitiks NATO ir ES, sakykim, po pen-kerių metų. Tad vienintelė šimtaproc-entinė Lietuvos ir kitų buvusių so-cialistinio lagerio šalių saugumo ga-rantija – tai laisva, stabili Rusija, val-doma civilizuotų, išsilavinusių, de-mokratiškų pažiūrų žmonių, o ne Pi-terio buvusių KGB padugnių (‘špa-

nos’)”. Pasak A. Litvinenkos, žodis „špana” yra tiksliausias rusiškas žodis, charakterizuojantis V. Putiną ir jo ap-linką.

FST specialistas Lietuvai neža-dėjo nieko gero: „Jums, lietuviams, žmonės iš Rusijos valstybės saugumo pasiūlys barterinius mainus: laisvę – į energetikos resursus. Jūs turėsite pa-sirinkimą: arba šilta kalėjimo kamera Sibire, arba šalti namai Vilniuje. Kitų pasiūlymų iš jų nesulauksite. Tai tikėtiniausia strateginė spaudimo Lie-tuvai kryptis iš Rusijos specialiųjų tarnybų, o formos gali būti įvairios. Jie gali imtis bet ko, pradedant šalies aukštųjų pareigūnų verbavimu, juos šantažuojant, paperkant, bauginant, ir baigiant provokacijomis pasienyje bei tiesiogine agresija. O tikslas tai tas pats – visiška Lietuvos valstybės kontrolė”.

Taip 2003-aisiais rašė A. Litvinen-ka.

Beje, Vakaruose politinį prieglobs-tį gavęs A. Litvinenka neidealizavo nei NATO, nei ES. „Privalote suprasti, kad Vakarų politikai – pragmatikai, ir aš garantuoju, kad dėl Lietuvos jie su atominį ir bakteriologinį ginklą tu-rinčia Rusija nekariaus. Būtent todėl visų pirma reikia pasikliauti savo jė-gomis ir neturėti iliuzijų – ‘mūsų tai nepalies’ arba ‘Vakarai mums padės’. Geraį pažįstu Rusiją ir tuos, kurie da-bar yra Kremliuje, ir sakau: jus tai pa-lies. Aš šiek tiek pagyvenau Vakaruose, ir man pakako, kad suprasčiau, jog Vakarai jums nepadės”.

Po šio interviu stengėmės nepraleisti nė vieno jo naujo pasisakymo, netgi planavome vykti pas Didžiojoje Britanijoje gyvenantį A. Litvinenką. Tiesioginis interviu su besislapstančiu bėgliu iš Rusijos būtų žymiai įdomes-nis ir išsamesnis. Deja, nespėjome. A. Litvinenka buvo nužudytas.

Tad ši Kovo 11-oji – viena iš liūd-niausių nuo pat 1990-ųjų metų. Gaila iš-duodamos Ukrainos, gaila suklaidintų Rusijos gyventojų. Gaila žūsiiančių ka-rių. Galų gale gaila ir Lietuvos – dar nežinia, kiek nekliudomi viešai minėsi-me Nepriklausomybės dieną.

Ypač neramu, kad net Lietuvos vi-duje nėra elementariausios vienybės. Vos tik Prezidentė Dalia Grybauskaitė pareiškė valstybės gynybos reikalų neketinanti aptarti kartu su Darbo partijos atstovais, Lietuvoje kilo šur-mulys. Kai kurie aršūs teisybės ieš-kotojai, demonstruojantys per kraštus besiveržiantį tariamą principingumą, puolė domėtis, o kur įrodymai, jog Darbo partija galimai susijusi su Kremliumi. Jiems, matot, reikalinga Rusijos FST ar Rusijos GRU vadovų pa-sirašyta pažyma: „taip, mes patvirtiname, taip, mes neneigiame ...”

Beje, turime ir liūdnai pagarsėju-sį Valdemarą Tomaševskį, kurio reto-rika nūnai mažai kuo skiriasi nuo Ukrainą užkariauti sumaniusio V. Pu-tino pareiškimų. Gal Lietuvoje atsiras ir teisybės ieškotojų, kurie reikalaus, jog Prezidentė valstybės saugumo stra-tegiją aptartų su tomaševskininkais?

Dailininko dovana tautai

Atkelta iš 3 psl.

– O kiti? Ar šis projektas buvo popu-liarus tarp mecenatų?

– Po knygų pasirašymo daugiau kas patikėjo ir nustebo – kad mūsų ne taip ir mažai, ir kad mes tokie talentin-gi. Tokie reiškiniai praplečia mūsų su-vokimo horizontus.

– Įteikdamas man pirmąjį tomą, Tu nu-siųsypsojai: „Tavo rankose – bent du mer-sedesai, kurie taip ir nestovi mano garaže.” Žodžiu, arei metų vėlus, alindamas savo ir žmonos fotografės Valerijos sveikatą ir re-gėjimą, tuštinaį savo finansinius resursus, kad „pagimdytum” šiuos dvynius. Gal tie himno žodžiai „vardan tos ...” Tave moty-vavo?

– Ačiū už tokią prielaidą. Matyt, tikroji vidinė spyruoklė tais žodžiais ir buvo užsukta. O reikėjo ryžto, suvoki-mo – jei ne aš, tai kas? Tik vieno ne-numačiau, kad teks apie septynerius metus prie šio sumanymo dirbti, be šeštadienių, sekmadienių ir be va-sarų. Čia mano viso gyvenimo patirtis, norėjosi ją kažkokiame reikšmingame darbe savo jėgomis realizuoti, nesino-rėjo subyrėti į smulkmenas, kurių apstu kasdienybėje.

– Skaitytojų atsiliepimai patenkino Tavo lūkesčius?

– Skaitytojai ir „vartytojai-žiūro-vai” labai įdomiai atsiliepė, visus nu-stebino, kad yra ir tokios paskirties menas ir labai įdomus – tiesiog naujas žvaigždynas mūsų padangėje, į kurį mažai kas atidžiau pažvelgdavo. Ne-užteko vien paruošti ir išleisti šias kny-gas, su jomis apvažinėjau pusę Lietu-vos – buvo dešimtys susitikimų su žiūrovais, politikais, dailės mokyklų mokiniais. Po kiekvieno tokio pa-bendravimo tarsi atsiverdavo nuo akių uždanga – pajausdavo meno prasmę ir jėgą kasdieniame bendravime. Pinigai, ordinaį, paminklai, herbai, emblemos, pašto ženklai – niekas šiaip sau neat-sirado, viską sukūrė konkretus žmo-gus, dailininkas ir jis turi savo vardą. Jį dabar daugelis žinos, seks jo kitą kū-rybą.

– Kiek žinau, už poros trejeto mėne-sių pasirodys ir trečiasis tomas? O vėliau – gal ir ketvirtas, penktas?

– Trečias turėtų pasirodyti rude-

niop. Ir jis, deja, toli gražu neišsėms viso mūsų kūrybinio aruodo. Kasdien kažkas naujo sukuriama ir tampa mū-sų gyvenimo savastimi. Bet aš norė-čiau tarsi estafetinę lazdelę perduoti kam nors kitam tęsti šią idėją. Jau yra didelis įdirbis, jau būtų atspirties taš-kas. O gyvenimas kasdien palieka savo ženklus – ir šiandien jau laisvo žmo-gaus, laisvos minties paženklintus.

– Kiek paminėta kūrėjų, kiek iliustra-cijų, kiek puslapių Tavo dvitomyje?

– Per du tomus: apie 140 autorių, 800 puslapių, per 3 000 spalvotų iliust-racijų. Kai užsibaigs trečiasis tomas, reikės dar trečdalį pridėti.

Dėl tikrų vertybių kovojama kasdien

– Stebiu kaip greitai Lietuva perima ka-pitalistinės rinkodaros verslo tradicijas, ypač minint amerikietiškas šventes, tarp jų komercinę Valentino dieną. Ar negražu būtų, kad, mes, lietuviai, nesvarbu, kur begyven-tume – Sausio 13-tosios, Vasario 16-tosios ar Kovo 11-tosios proga dovanotume vie-nas kitam prasmingas, tautines dovanas – pavyzdžiui knygas, kad ir Tavo Laisvės pa-ženklinti?

– Labai taiklus pastebėjimas iš šalies. Mes tai skaudžiai jaučiame čia, vietoje. Vertybių kitimas, deja, ne į šviesiąją pusę. Sunku net suprasti ir sau pačiam paaiškinti. Čia atskira te-ma, apie kurią kasdien kalbame ir stebimės. Mes negalime ramiai už-leisti savo pozicijų. Tikros vertybės kasdien atkovojuamos.

– Ir pokalbio pabaigai, gal kiek ironiškai noriu paklausti, ar mes po beveik ketvirčio amžiaus nuo visų mūsų tautos įvykių esa-me tikrai „laisvės paženklinti”?

– Laisvė mus visus paženklino. Bet mes kiekvienas kitaip ją pajuntame ir įvardiname. Ir kitokias praktines ir dvasines užduotis paskyrėme sau. To-dėl ir tiek daug nesusipratimų, konf-likto, neadekvačių poelgių. Laisvė – tai pirmiausia atsakomybė pačiam prieš save. Laisvė – tai teisė nebaudžiamam daryti gerus darbus. Laisvė suteikia pasirinkimą į tiesos paieškas, į savo ta-lentų atskleidimą, į vertybių supрати-mą ir jų hierarchijos pačiam sau su-dėliojimą.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

LITHUANIA PLAZA 9821 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

KUNIGAIKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882

ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

EURUS DELT 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290

BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660

WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450

BOČIŲ MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Raymond Sližys, gyvenantis **Woodhaven, NY**, paaukojo „Draugo” laikraščiui 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Lietuvių klubas Beverly Shores, IN, atsiuntė „Draugo” laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Ona Rakauskas, gyvenanti **Melrose Park, IL**, kartu su metinės „Draugo” prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai Jums ačiū už paramą.

Joseph V. Vizgirda, gyvenantis **Aurora, IL**, pratęsė metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

Mylimam taurios šeimos nariui

A † A
AIDUI KRIAUCIŪNUI

užbaigus žemišką kelionę, nuoširdžiai užjaučiame žmoną TRACEY, vaikus AUDRĄ ir VYTĄ, tėvus GRAŽINĄ ir dr. ROMUALDĄ, brolių dr. ALDĄ ir žmoną IRENĄ, brolių ARA, sūnėnus – GYTĮ, ANDRIŲ ir ALEKSĄ.

Lai Viešpats suteikia jums stiprybės šioje skausmo ir liūdesio valandoje, o šviesūs Aido gyvenimo prisiminimai suteikia paguodos.

Širdyse ir mintyse esame su jumis.

*Kun. Gintaras Jonikas,
Detroito Dievo Apvaizdos parapijos klebonas
Parapijos pastoracinė taryba
Visi parapijiečiai*

Mylimam sūnui

A † A
AIDUI KRIAUCIŪNUI

užbaigus ligos skausmus, nuoširdžiai užjaučiame tėvus, mūsų artimuosius, GRAŽINĄ ir ROMUALDĄ, jų sūnus ALDĄ ir ARA bei jų šeimas šioje didelio skausmo ir netekties valandą.

*Janina ir Narimantas Udriai
Linas Udrys
Gytis Udrys*



LIETUVOS PARTIZANŲ
GLOBOS FONDO AUKOTOJAI

- \$1,000** The Oak Tree Philanthropic Foundation per dr. Daną Maciūnas Mockus, Chula Vista, CA (viso \$9,500).
- \$300** Joseph Materas, Oak Park, CA (viso \$20,265.24).
- \$200** Raminta Vaitėnaitė Jacobs, La Grange, IL (viso \$1,575).
- \$100** Valerija Aukštikalnis, Boston, MA (viso \$1,800); Eduard ir Donna Laukys, Fort Salonga, NY (viso \$1,750); Rimas Lukas, Interlaken, NJ (viso \$250); Amanda ir Algirdas Muliolis, Euclid, OH (viso \$900); Patricia Nelia Paulauskas, Chicago, IL (viso \$600).
- \$50** Birutė Ciplijauskaitė, Madison, WI (viso \$575); a. a. Emilija Pakštienė, Chicago, IL (viso \$515).
- \$40** Bruno Jaselskis, Evanston, IL (viso \$185).
- \$25** Al Bartkus, La Grange, IL (viso \$150).
- \$20** Sofija Pumputis, Downers Grove, IL (viso \$100).
- Pagerbdama a. a. **JUOZO VIZGIRDO** atminimą, Marytė Vizgirdienė, Putnam, IL, aukoja Lietuvos Partizanų Globos fondui **\$100** (viso \$485).
- Gautas a. a. Helen Krasauskienės, St. Petersburg, FL, likutis palikimo **\$60.83** (viso \$2,474.17).
- Esame dėkingi a. a. H. Krasauskienei, kad testamentiniame palikime neužmiršo ir LPG fondo.
- A. a. JUOZO VIZGIRDO našlei ir giminėms bei artimiesiems LPG fondo nuoširdžiausia užuojauta.
- Nuoširdžiai dėkojame visiems aukojusiems Lietuvos Partizanų Globos fondui.
- Lietuvos Partizanų Globos fondas, Fed. Tax ID 36-3163350
2711 West 71st St, Chicago, IL 60629**

Austė M. Vygantienė, gyvenanti **Winnetka, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

A. A.
ALGIMANTAS KOKLYS

Mirė 2014 m. kovo 8 d. Ft. Pierce, Florida, po ilgos sunkios ligos.

Anksčiau gyveno Cleveland, Ohio ir Chicago, Illinois.

Gimė 1947 m. vasario 13 d. Wehnen, Vokietijoje, a. a. Apoloni-jos (Kondrotaitės) Koklienės ir Artūro Koklio šeimoje.

Nuliūdę liko: žmona June Koklys, vaikai Christopher, Robin, Melissa ir Kelly; seserys Danutė Dirvonienė, Dalė Lukienė, Ly-dia Vaitkienė; broliai Vitas Koklys ir Jonas Koklys bei jų šeimos ir giminės Kanadoje ir Lietuvoje.

Šv. Mišios už velionio sielą bus atnašaujamos sekmadienį, ko-vo 16 d. 9 val. ryto, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Le-mont, Illinois.

Nuliūdusi šeima

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad

A † A
AUDRONĖ BARTIENĖ
(SINKEVIČIŪTĖ)

mirė 2014 m. vasario 17 d., Sun City, AZ, po sunkios ligos, sulau-kusi 71 metų.

Gimė 1942 m., kovo 19 d. Kaune, Lietuvoje.

Anksčiau gyveno Ringwood, NJ, Brooklyn, NY, Amsterdam, NY, ir Vokietijoje. Lankė Šv. Kazimiero parapijos mokyklą Ams-terdam, NY. Baigė Apreiškimo parapijos pradžios mokyklą Brooklyn, NY 1956 m. Mokėsi šeštadieninėje Maironio vardo mokykloje 1951–1958. Baigė Bishop Mc Donald Memorial High School 1960 m. Dalyvavo NY Tautinių šokių grupėje. Jaunystėje priklausė Lietuvių skautėms ir Akademiniam Skautų sąjungai. Baigė The City University of New York 1964 m. bakalauro laips-niu ir 1969 m. M.A. laipsniu Mokytojos praktiką įgijo The Julia Richman High School 1965 m. Dirbo New York Welfare Dept. socialine darbuotoja, o vėliau vyro įsteigtoje bendrovėje Aras Enterprises, Inc.

Mėgo statyti miniatiūrinius lėlių namelių modelius, skai-tyti, ir dirbuotis savo darže.

Būdama jauna, a. a. Audronė daugelį vasarų praleido Put-nam, CT, MNPS mergaičių vasaros stovyklose. Malonūs prisi-minimai ją lydėjo visą gyvenimą.

Aukas velionės atminimui galima siųsti Neringos stovyklai: Neringa, Inc., 600 Liberty Hwy., Putnam, CT 06260.

Nuliūdę liko: vyras Vitolis Bartys, duktė Jūratė su šeima, sūnus Aras su šeima ir kiti giminės Amerikoje, Lietuvoje ir Lenkijoje.

Liūdinti šeima

Netekus uolaus nario,

A † A
inž. VLADO SINKAUS

žmonai RAMINTAI, dukterėčioms DAIVAI ir RŪTAI, svainei DAIVAI, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga

Gintautas Vitkus, gyvenantis **Rancho Palos Verdes, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

PAS MUS IR APYLINK MUS

■ **Fotomenininkas Algimantas Kezys**, pablogėjęs sveikatai, iš Čikagos išvyko gydytis į Bostoną. Ten jį globoja sesutė Danutė Kezytė-Wolosenko. Su Algimantu galima susisiekti Danutės adresu: 71 Perry St., Brookline, MA 02446.

■ **Mamų unija ir renginio komitetas** kviečia jus į labdaros vakarą „Vilties aitvarai“. PLC Riškus salėje, šeštadienį, kovo 15 d. Pelnas skirtas vaikų, sergančių onkologinėmis ligomis Lietuvoje, nameliams. Pradžia – 6 val. v. Bilietus galite įsigyti kavinėje „Smilga“ „Old Vilnius“, parduotuvėje „Lithuanian Plaza“ ir skambindami Editai Zasimauskaitei: 630-207-9816 arba Beatai Ivanauskienei: 847-668-1731.

■ **Sekmadienį, kovo 16 d. 3:30 val. p. p.** kviečiame į pokalbį apie Kristijoną Donelaitį. Pokalbis vyks Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose 307 West 30 Street, NYC. Tyrinėjimais ir aktualijomis apie mūsų literatūros klasiką dalinsis svečiai iš Lietuvos: Dainora Počiūtė-Abukevičienė, Domas Kaunas ir Andrius Vaišnys.

■ **Jaunimo centro metinis narių susirinkimas** vyks kovo 16 d., sekmadienį, 12 val. p. p. (po 10:30 val. r. šv. Mišių Jėzuitų koplyčioje). Registracija prasidės 11 val. r. Centro Čiurlionio galerijoje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago IL. 60636. Maloniai kviečiame visuomenę dalyvauti susirinkime.

■ **Lietuvos Dukterų draugijos metinis** visuotinis narių susirinkimas įvyks kovo 16 d., 12:30 p. p., PLC, Lemonte, didžiosios

salės vakarinėje dalyje. Pirm. Marytės Rekašienės pranešimas, darbų apžvalga, valdybos narių rinkimai. Visuomenę kviečiama dalyvauti ir tapti organizacijos nariais. Valdybos narės pavaišins kavute ir gardžiais užkandžiais.

■ **Ateitininkų namų metinis narių susirinkimas** vyks kovo 22 d., šeštadienį, 9:30 val. r. Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr., Lemonte. Šv. Mišios už mirusius ir gyvus narius bus aukojamos sekmadienį 9 val. r. Pal. J. Matulaičio misijoje. Maloniai kviečiame narius ir visuomenę dalyvauti susirinkime ir šv. Mišiose.

■ **Kovo 23 d., sekmadienį, maloniai** kviečiame praleisti popietę Šaulių namuose (2417 W 43rd, Chicago, IL 60632). 12:30 val. p. p. galėsite pasivaišinti šviežiai iškeptu kugeliu. 1:30 val. p. p. bus rodomas režisieriaus J. Trukano filmas „Knygnešys“. 2 val. p. p. – „Norvex“ produkcijos pristatymas. Tel. pasiteirauti: 773-875-4531 (Rasa).

■ **New Yorko miesto apylinkės valdyba** maloniai kviečia visus į JAV LB New Yorko apylinkės metinį suvažiavimą, kuris įvyks sekmadienį, kovo 30 d., 12 val. p. p. Apreiškimo parapijos patalpose, 70 Havemeyer Street, Brooklyn, New York, 11211. Renginio metu bus pateikta 2013-ųjų metų renginių ir finansinė ataskaita bei aptariama šių metų New Yorko miesto apylinkės veikla. Nepraleiskite progos pasisakyti bei būti išgirstiems!

WWW.DRAUGAS.ORG

JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius praneša apie pasikeitusias lankytojų priėmimo valandas. Socialinių reikalų skyrius priima lankytojus **sekmadieniais nuo 9 val. r. iki 12 val. p. p.** Patarimai dėl socialinių paslaugų teikiami nemokamai. Norėdami susitarti dėl konsultacijų, skambinkite **tel. 630-757-8788** ir palikite žinutę. Dėl dokumentų notarizavimo – **tel. 708-269-3070**.

Socialinių reikalų skyrius įsikūręs Pasaulio lietuvių centre – kambarys S-4. Įėjimas prie sporto salės.



Kovo 12 d. 7 val. v. Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Šv. Petro bažnyčioje rengia Jūratės Landsbergytės vargonų muzikos ir jos sūnaus Vytauto, fleitisto, koncertą. Koncertas vyks adresu Saint Peter's Church, 619 Lexington Ave, New York, NY 10022. Po koncerto – Gerdienio Grickevičiaus parodos „Partizanių portretai“ atidarymas. Parodos kuratorė – Eglė Juocevičiūtė.

ŠALFASS kviečia registruotis sporto šventei

2014 m. ŠALFASS kasmetinė sporto šventė įvyks Toronte, Kanadoje gegužės 23–25 dienomis. Rengia Kanados apygarda. Žaidynių vadovas – Rimas Kuliavas. Žaidynes globoja Lietuvos krepšinio rinktinės ir Toronto „Raptors“ NBA klubo žvaigždė Jonas Valančiūnas. Planuojamos krepšinio (vyrų A ir B, moterų, jaunių A)

tinklinio (vyrų, mišrių komandų ir moterų), stalo teniso, šaudymo ir golfo varžybos.

Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki š. m. balandžio 10 d.: https://docs.google.com/forms/d/1jxfulgVsmTxloX56sTJtmnoH_YVPCIBFITzZhbCwdpc/viewform

Galutinė registracija, įskaitant žaidėjų sąrašus ir mokesčius, privalo būti atlikta iki **2014 m. balandžio 20 d.**, pas **Arūną Morkūną: ajmorkunas@rogers.com**. Čekius siųskite adresu: 42 Lynnford Drive, Toronto, ON, M9B 1H7 Canada

Vilia Dėdinas, gyvenanti **Elmhurst, IL**, suprasdama nelengvą „Draugo“ finansinę padėtį, laikraščio išlaidoms sumažinti atsiuntė 200 dol. Nuoširdi dėkojame už dosnią paramą.

Daiva Dūda, gyvenanti **Woodland Hills, CA**, atsiuntė „Draugo“ laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti 200 dol. Labai Jums ačiū už dosnią paramą.

Izabela Naujalis, gyvenanti **Cicero, IL**, pratęsė „Draugo“ prenumeratą kun. Eugenijui Naujaliui, gyvenančiam Lietuvoje ir paaukojo 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą. Džiaugiamės, kad suteikiate galimybę jį skaityti kitiems.



Sekmadienį, kovo 9 d. Lemont High School teatro salėje įvykusiame K. Donelaičio 300 metų sukakčiai skirtame teatralizuotame koncerte „Sveiks, svieteli margs“ dalyvavo beveik 90 artistų – „Žaltvyklės“ aktoriai ir dainininkai, muzikantai, „Laumės“ šokėjai, jaunieji vaidintojai, „Dainavos“ choristai. Priekyje kairėje – renginio apšvietėjas Sidas Ulevičius, scenarijaus autorė ir režisierė Kristina Blockytė ir režisierė Ilona Čiapaitytė. Jono Kuprio nuotr.